

PHONG-HOA

16
trang

TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ SÁU

7

TOA SOAN VA THI SUY
SỐ 1, BOULEVARD CARNOT - HANOI
FONDATEUR DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN - XUÂN - MAI

DIRECTEUR :
NGUYỄN - TƯỜNG - TAM

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
N° 1271

BÁO ĐÔNG DƯƠNG NGOẠI QUỐC
Năm 3000
Tháng 1, 60
Tháng 0, 90
ADMINISTRATEUR GÉRANT
PHẠM-HỮU-NINH

Một cái làm to

Một cuốn truyện của ta xưa, bất
buộc phải có đủ trung, hiếu, tiết,
nghĩa thì mới được coi người
đọc. Nếu không, dù truyện hay đến đâu
giống sự thực đến đâu cũng mặc, không
những là không ai xem, mà người ta
lại cho là một truyện bêu cảm đoán nữa.

Các cụ ta xưa muốn rằng, truyện là
một bài học, và như thế, nên trong
truyện người làm điều là h. bao giờ
cũng gặp lành, người ác gặp ác.

Đến lúc báo quốc nghĩ ra đời, người ta
lại định rằng báo phải là một cơ quan
để duy trì lấy luân lý và phong hóa của
xã-hội, và chỉ được là thế thôi.

Đó cũng là một ý kiến — mà muốn
lực kháng cái ý kiến đó, các nhà đạo đức

nước ta đã hết sức tìm đủ cả h. để nhồi
vào óc người xem những trang luân lý
vừa lồi lõm vừa nhạt nhẽo như những
bài luân lý mà người ta bắt trẻ con phải
học thuộc lòng.

Đọc một quyển truyện hay một tờ báo
đầy những bài trường-luận về tam cương
với ngũ thường, về lễ với nghĩa, rúc rịt
thì đọc một quyển sách giấy về luân lý
còn vui hơn và có lẽ còn ích lợi hơn.

Bởi người ta đã chọn như thế, nên tự
nhiên người ta quay lại ham mê những
truyện chỉ cốt là sự thực, không giảng
luân lý, không giảng ai gì hết.

Nhiều người chưa hiểu rằng một cái
luận lý xuống thì không ai ra đọc. Nếu
cứ bảo người ta phải làm thế này, thế nọ
mà không giảng giải một cách rõ ràng

tại sao thế, thì không có ai nghe và để ý
đến. Và muốn giảng đạo đức, thì đã có
sách luân lý, cần gì phải đến truyện và
báo.

Một quyển truyện hay một tờ báo cũng
vậy, muốn cho người ta ham đọc, cần phải
làm người ta vui, hoặc làm người ta cảm
động.

Mà muốn vui hay cảm động, cần phải
giống sự thực. Những trạng thái của
cuộc đời, những cái tai nghe, mắt thấy
đều là những bài học linh động, ảnh
hưởng đến người ta và bắt người ta phải
ngẫm nghĩ đến.

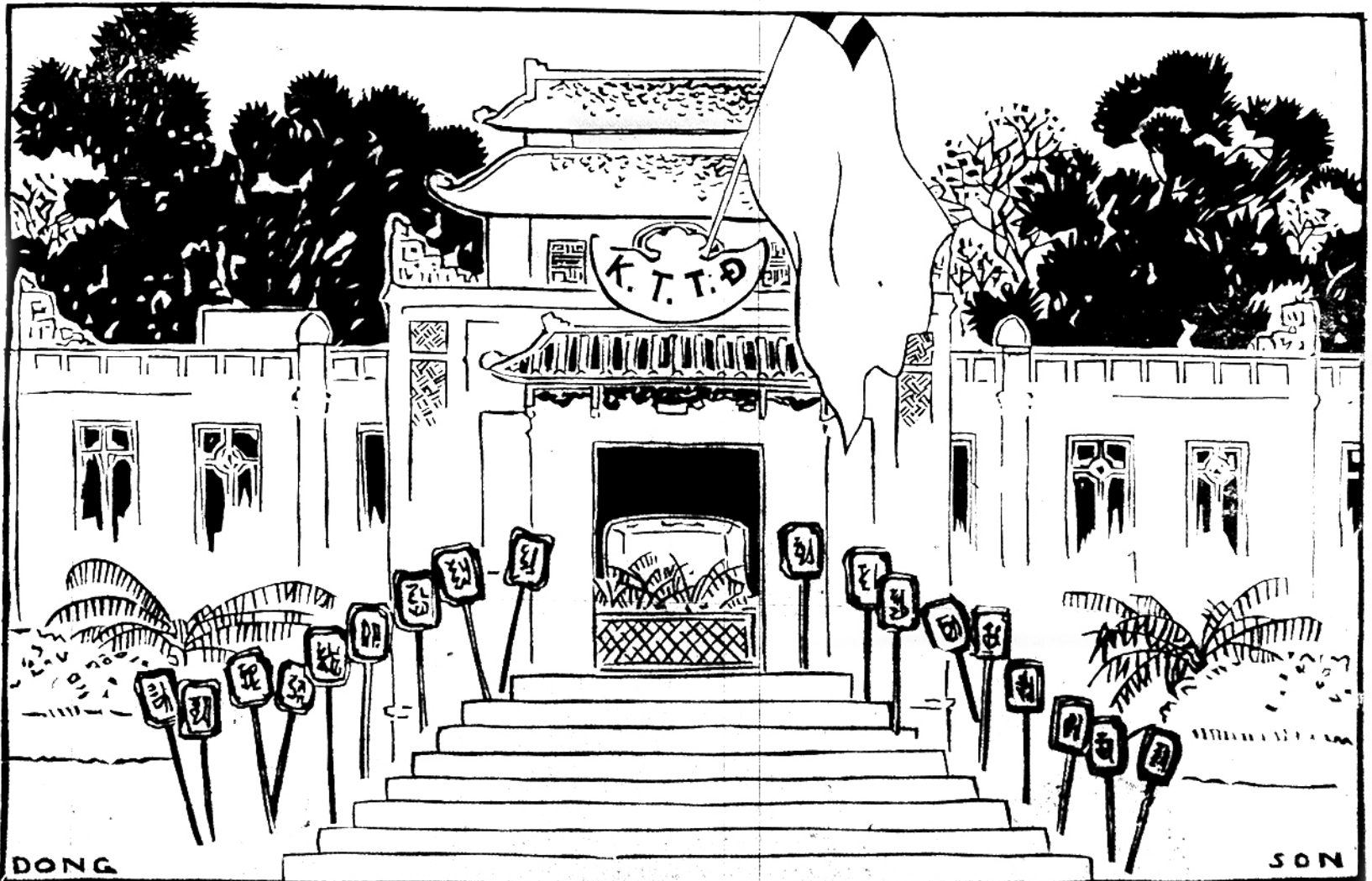
Vì dụ như muốn giảng ai làm một người
con có hiếu, thì đem những cảnh mẹ nuôi
con, ấu ỹm, khổ sở, hy sinh mà cảm động
họ, có phải hơn khộc ra mắng trẻ, gọi
được cả dưới tuyết như trong « Nhị thập

lứ hiếu » không?

Đó là một nhẽ mà bên Tây, người ta
hiểu đã lâu rồi. Không bao giờ họ đem
báo chỉ để giảng luân lý, vì không phải
chỗ — báo chỉ chỉ là là cái cơ quan để
truyền bá tư tưởng và thông tin tức. Chỉ
có trong nước ta, các nhà luân lý vẫn cứ
tin rằng các bài giảng luân lý người ta
phải ham mê phải thích đọc như liều
thuỳết.

Hỡi các nhà đạo đức xuống ! Khi thấy
sách và báo luân lý của các ngài công
phu soạn cho đời, mà không ai thiết đọc
không ai để ý — xin các ngài chớ than
phiên : phong hóa suy đồi, luân thường
đào ngược !

VIỆT-SINH

Bức tranh không lời

BÔNG CỤC VÀNG

KHAI-HUNG soạn

Tranh vẽ của Đông-Son

1. Hai người ở ngoài hiên vào thì tất cả đến mười lăm năm nữ tài-lữ và văn-sĩ đều đứng cả dậy ngẩng đầu chào. Chủ nhân giới thiệu từng người với Trọng-Đức. Rồi ai nấy ngồi dự tiệc trà...

Nửa giờ sau giới ánh sáng dịu dàng của mấy ngọn đèn điện đặt trong bóng pha-lê mờ, các tài-lữ và văn-sĩ chĩa ra từng hồn một, hoặc ngồi nói chuyện về mỹ-thật hay văn-chương, hoặc đứng ngắm các bức danh họa của Văn-Khôi. Có hai cô: một cô y phục tân thời và một cô y phục cũ kỹ vẫn kèn hát rồi cũng ôm nhau khiêu-vũ. Có lẽ các cô thẹn khiêu-vũ nhưng vẫn còn bẽn lẽn chưa dám khiêu-vũ với bên nam giới!

Trọng-Đức vì muốn biết rõ câu truyện «Bông cúc vàng» mà Văn-Khôi cho là bí hiểm lắm, nên mời Hồng lại ra hiên ngắm hồ. Kỳ thực Trọng-Đức chẳng dè ý gì đến hồ, mà chỉ chăm chú vào sự quan sát âm lý, thành thạo lại dư mắt nhìn trộm tuồng-mạo có mỹ-thuật. Nhưng chẳng cụt hy-vọng vì chỉ thấy cái cười tự nhiên như cái mặt nạ che hết các tình hình có thể biến lộ ra nét mặt. Có lẽ Trọng-Đức:

— Cảm ơn ông, tôi đương sợ phải ngồi liếp truyện (tên hợp-sĩ Bạch Hải)!

— Trọng-Đức mỉm cười:

— Vì sao vậy, thưa có? ...

— Thưa ông, chả vì sao cả Ông ấy ca phải cái hay mới truyện.

— Nhưng ông ấy ngồi chỗ nào, nhờ có làm ơn trở cho. Ban này Văn-Khôi có giới-thiệu nhưng tôi quên mất rồi.

— Ông kỳ ngồi ở đi-văng đương nói truyện với cô Tuyết-Mai. Ông ấy là một nhà danh-họa có thiên tài. Lúc còn làm thư ký đã nổi tiếng rồi. Ông ấy chịu khó lắm, vẽ cả ngày và vẽ đâu có cảnh đẹp là thế nào cũng vẽ các họa cụ

cùng cái ống ảnh Ortoscope mà đến tận nơi. Một năm về mùa rét mùa phồn-buê tận xương mà chiều nào vào khoảng 6 giờ ông ấy cũng đi xe đạp tới tận gần Hà-

Bạch-Hải

đồng để vẽ một cái miếu con bên đường lại một lần, liền mấy ngày, liền nào ông ấy cũng dậy từ 3 giờ sáng đến đứng tựa vào một cái cột đèn điện để vẽ cây đa đến hàng Quạt.

— Nhưng tôi vẫn chưa hiểu vì sao có lại sợ ngồi nói truyện với ông ấy.

Hồng mỉm cười:

— Thưa ông, nếu ông ấy chỉ là một nhà hội-họa thì đã không có truyện, nhưng ông ấy lại mà tên là tâm lý học nữa ở tù sách ông ấy có rất nhiều các plot: «tâm lý», «cộng chúng», «ảo», «tâm lý phụ-đức», «nội tâm lý cá nhân». Ông ấy vẫn cho rằng khoa tâm lý có liên lạc với khoa hội-họa. Vì ông ấy thích khoa tâm lý nên khi nói truyện, nhất là khi nói truyện với đàn bà cứ nhìn đắm-dắm vào mặt người ta rồi hỏi lên mãi nhiều câu không thể trả lời được. Mà sợ nhất là kể mình

lỡ lời một câu là khiến ông ấy cười lắm lắm mình yêu ông ấy lên.

Trọng-Đức ngờ rằng Hồng có ý nói kháy mình, liền trả lời một câu khôi hài:

— Nếu đã là nhà tâm-lý-học thì đoán cũng ít khi lầm, trừ ra khi đoán sai Hồng cười:

— Mà đoán sai luôn... Sao mà vẫn ông giống Lết Văn-Vạn-Ly thế? ... Tôi nói bao giờ cũng đúng, trừ ra khi tôi nói sai. Những câu đại khái như thế như nhàn ở các bài văn trào phúng của ông ta.

Trọng-Đức nhìn vào trong phòng sẽ hỏi:

— Ông ấy ngồi chỗ nào?

— Cái ông người nhỏ nhỏ ngồi một mình ở gần lò sưởi, cặp mắt đỏ hồng lúc nào cũng hé mỉm cười, chính là ông Vạn-Ly đấy. Trong người hiền lành dịu dàng như con gái thế mà vẫn ông ấy viết rất ác, tên không ai dám khiêu cuộc bút chiến cùng ông ấy ở trên các báo chí.

Vạn-Lý

— Thế cái ông tức dài chấm gáy, ngậm ống thuốc lá kễch xu kia là ai? Hồng che miệng cười:

— Nhà thi-sĩ Tạia đấy.

Trọng-Đức ngạc nhiên hỏi:

— Người Nhật hay tây lại mà tên ngộ nghĩnh thế, thưa có?

— Không, người Annam đấy, Tạia là biệt hiệu của ông ấy. Ông ấy làm việc ở công sở nên khi ông bao giờ ký thư tên. Và cái tên Tạia đã nhiều người quen lắm rồi. Ông ấy vừa là một nhà thi-sĩ, vừa là một nhà viết tiểu thuyết, lại vừa là một nhà họa-sĩ. Những bức tranh khôi hài của ông ấy ngộ nghĩnh lắm, ngộ nghĩnh quá nên ít người thích, nhưng thấy học tôi thì cho là rất có tinh thần, thực tôi cũng không hiểu.

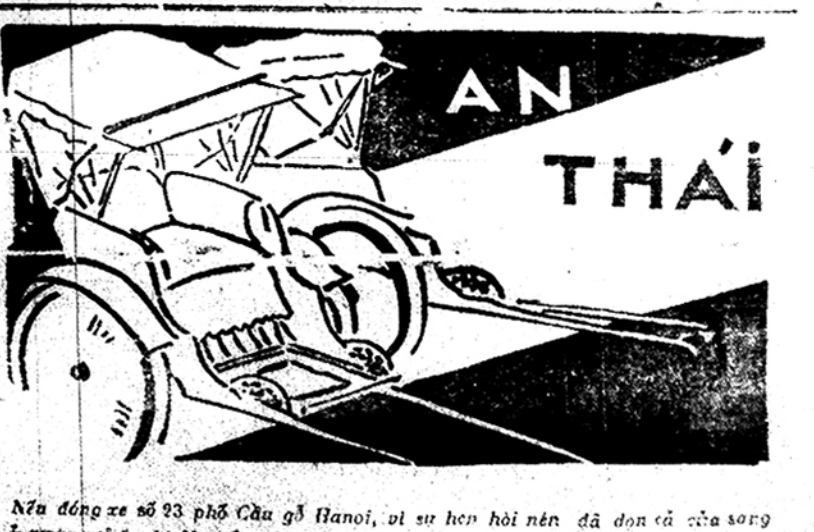
— Thế còn thơ?

— Thơ của ông ấy cũng đại khái như những bức tranh khôi hài kia, nghĩa là ít người thích. Nhưng tôi thì tôi cho là hay lắm, và ý với lời đều mới lắm. Những bài thơ ấy đã được dịch đơm in từ ba năm trước mà bây giờ vẫn chưa có lần in, hoặc sơ không có độc-giả chăng? Nhưng tuy chưa xuất-bản mà chúng tôi đã được ông ấy đọc cho nghe nhiều lần. Nghe thơ của ông ấy thực là một sự không may cho người nghe. Bất cứ lúc nào, ông bận hay ông rỗi, ông mà đã bị Tạia đọc thơ cho nghe thì không ông bỏ giờ mà từ cao đi đâu được, phải nghe cho kỹ đến tận bài cuối cùng. Một lần vào khách sạn gần phố chiều, Tam đến chơi với thầy học tôi.

Trọng-Đức bắt đầu, mỉm cười hỏi:

— Với Văn-Khôi?

— Vâng, hôm ấy tôi cũng có đây. Nhà thi-sĩ ngồi đọc thơ cho đến 10 giờ đêm. Khi bắt cho chúng tôi là vừa đói vừa buồn ngủ mà cứ phải kèn luôn nôm và thích thưởng phải quay đi che tay ngáp giầu.

Nếu đóng xe số 23 phố Cầu Gỗ Hanoi, vì sự hẹp hòi nên đã dọn cả cửa sang ở trong số 1 phố Nguyễn Trọng Hưng.

(1) Xem kỳ trước

Trọng-Đức mỉm cười ;
 - Thì đương khen có được không.
 Làm thế, ông ấy sẽ thôi không đọc nữa?
 - Nhưng chúng tôi vì tài mà khen cũng
 có, nhưng nhất là vì thương hại ; mà

Thu-Tâm

khen. Taia hay phán chỉ làm. Hễ bị
 công kích luôn là nói đến những truyện
 gần gũi nghe mà đơn tọc gây. Nào
 những tư từ hút thuốc phiện xuất đêm..
 Là: nhà trí sĩ về rồi, chúng tôi cùng
 nhau cười rả rượi.

Trọng-Đức hỏi :
 - Có thể khuya nhỉ ? Ngồi nghe
 truyện mà đến 10 giờ tối.
 Hồng thấy Trọng - Đức lưu ý đến
 những sự tỉ mỉ cho là chàng tỏ mò
 muốn rõ xét tâm trí mình thì ra rằng
 không bằng lòng, đứng im không nói
 nữa. Trọng Đức hỏi :

- Có mới nói đến vẽ và thơ, vậy còn
 tiểu thuyết của ông ấy thì ra sao ?
 Hồng lạnh lẽo :

- Tiểu thuyết của Taia có đăng báo
 nhiều, chắc ông đã xem.
 - Thưa cô, tôi không hay xem báo.
 Hồng định đi vào trong nhà, Trọng
 Đức giữ lại hỏi :

- Thưa cô, còn ông kia là ai ?
 Hồng vẫn lạnh lùng :

- Thưa ông, nếu ông muốn tôi đứng
 nói truyện với ông nữa thì xin ông hãy
 làm xếp cái khoa tâm lý của ông lại.
 Ông phải biết rằng tôi không thích nói
 truyện với Bạch-hải chỉ vì Bạch-hải lên
 một là nhà tâm lý học, cứ hay hỏi những
 câu vô văn.

Trọng Đức bèn lên cười gượng, đánh
 trống lảng :

- Xin vâng... vậy cô làm ơn cho tôi

biết cái ông đứng nói truyện với Taia
 là ai ? Trọng điện bộ thì rằng chừng là
 một nhà triết-học.

Hồng đương lãnh đạm cũng phải bật
 cười :

- Nhà tâm lý học đoán đúng đấy.
 Ông họ Đỗ này chính là một nhà triết
 học có toàn những tư tưởng yếm thế.
 Ông ấy cho rằng người Annam mình
 chỉ có rất những cái xấu mà không có
 cái gì tốt hết. Theo ý ông ta thì người
 Annam phải hoàn-toàn Âu-hóa mới
 mong tiến bộ được. Ông ta ghét Annam
 đến nỗi ghét cả tiếng Annam. Đấy ông
 coi, có mấy khi ông ta nói tiếng Annam
 đâu, trừ ra khi bắt buộc dĩ mới phải
 dùng đến cái thứ tiếng nôm na ấy,
 nhưng nói rất ít chỉ cốt người nghe đủ
 hiểu mà thôi.

- Vậy cái cô vận âu-phục thích khiêu
 vũ kia chắc cũng là đồ đệ nhà triết học
 ấy hẳn ?

- Không, cô là một nhà nữ thi-sĩ,
 tuy chưa bao giờ có cô hề viết thơ.
 Song những bài văn xuôi cô đăng ở
 một tờ báo tây, cô thường tự ví như
 con chim họa-mi hát bằng hơi mai hé
 nhị mỉm cười với trận gió xuân. Vì thế
 nên người ta gọi đùa cô là thi-sĩ, mà cô
 cũng tự nhận là thi-sĩ. Nhưng tôi thì
 ngờ rằng trong những bài văn của cô
 bao giờ cũng có ngòi bút của thầy học
 cô chạy qua.

Nhưng thưa cô, thầy học có ấy là
 ai ?

- Cái ông người bé nhỏ trán gồ, môi
 giầy, hai mắt sáng quắc, ngồi chống tay
 vào cằm ấy. Ông không biết tiếng Ng-
 thu-Tâm a ?

- Thưa cô không.

Hồng bấu môi :

- Ông làm như ông chẳng biết gì hết.
 Một là ông là cử khoa lang vai ở giới
 đất cát vùng nhà quê, hai là ông muốn
 gieo tiếng ác cho tôi cứ ngồi kể xấu mãi
 bạn đồng nghiệp. Chứ tôi không tin rằng
 ông không biết một tí gì như thế !

Trọng Đức cười :

- Thưa cô quả thực tôi là cử khoa vai
 ở cái đời Phú-Thọ về đây. Tôi chỉ làm
 bạn cùng hươu nai, khỉ vượn, chứ các
 nhà văn-sĩ, họa-sĩ ở Hà-thành thì trừ
 Văn-Khôi, thực tôi không biết tiếng
 một ai. Vậy cô làm ơn cho nghe truyện
 ông thi-sĩ Thu-Tâm.

- Thu-Tâm là một người thông-
 minh, đọc sách nhiều, viết văn cũng
 lắm, nào Pháp văn, nào Quốc-văn.
 Nhưng chàng mắc hai bệnh thông
 thường trong làng văn nước nhà: bệnh
 đa sầu và bệnh chỉ nói đến mình. Trong
 hết thảy các áng văn chương của ông
 ta, từ câu thơ cho đến cuốn « trường
 thiên tiểu thuyết » chưa hề thấy ông ta
 quên ông ta bao giờ. Vì thế cho nên
 ông ta thường bị Vạn-Ly công kích dữ
 dội ở trên báo chí, nghĩ cũng đáng
 thương. Hôm nay hai ngài chạm trán
 nhau trong thế nào cũng có truyện. Ai
 ngờ một ngài chỉ ngồi cười nụ, cái cười
 ấy rồi sẽ đến lên bao nhiêu câu văn
 mĩ mà, và một ngài chỉ ngồi chống
 tay vào cằm mà nhìn vợ vẫn trong cõi
 mộng, cái nhìn ấy rồi sẽ biểu lộ ra
 những câu văn thế thâm, sâu bi.

Khúc-Chiết

- Truyện có lý thú quá... ! Nhân tiện
 cô cho biết cái ông ta béo tiếng nói bở

bỏ, cặp môi như thỏi lửa kia là ai vậy
 Hồng cười :

- Đó là nhà văn-sĩ Khúc-Chiết Ông
 ta tâm địa khá lắm, nhưng phải cái tính
 thô lỗ, mà cách xử thế lại vụng về. Chừng
 tôi thường ví ông ta như một con gấu.
 Còn văn của ông ta thì có cái đặc sắc
 này là dùng rất nhiều phương ngôn
 tục ngữ (có khi đến 7 phần 10 một bà
 văn) còn 3 phần 10 thì có đến một nửa
 chữ Pháp và chữ Nho sáo.

- Thế cái ông ngồi bên nhà văn-sĩ ấy
 trông như mi như con gái là ai vậy,
 thưa cô ?

Hồng tỏ ý tôn kính trả lời :

- Đó là nhà họa-học Hồng-Trung. Ông
 này nhũn nhặn lắm. Những bức họa vẽ
 của ông đã lừng tiếng ở bên Pháp. Nhưng
 ông không hề khoe khoang với ai bao
 giờ. Một lần tôi ca tụng ông ở trước
 mặt mọi người, ông vội gạt đi mà từ
 tốn đáp lại rằng : « - Thưa cô, tôi rất
 cảm ơn lời khen của cô, nhưng người ta
 thường chê, chê những bức họa của tôi,
 vì mắt họ ngấm tranh sơn đã quen lắm
 rồi. Vậy tôi chỉ có một mục đích là
 kiếm gạo » ...

- Tôi xin trân trọng cảm ơn cô đã đưa
 tôi đi quanh một vòng trong thế giới
 văn học và mỹ thuật nước nhà. Vậy xin
 hỏi cô một câu sau cùng nữa : ý kiến
 cô đối với Văn-Khôi thế nào ?

Hồng ấp ứng đáp :

- Ông Văn-Khôi là thầy học tôi.
 Trọng-Đức mỉm cười :

- Xin cô làm hình phêm Văn - Khôi
 như một nhà họa-sĩ thường.

Hồng đã mạnh bạo hơn, ngậm ngli
 mấy giây rồi nói :

- Ông Văn Khôi là một nhà họa-sĩ
 rất có nhiều ảnh hưởng...
 Tôi đương nghe giờ câu truyện th
 bỗng có người vô mệnh lên vai tôi. Tôi
 quay lại thì là nhà y-khoa bác-sĩ LA
 người ngồi bên cạnh tôi, lúc dự tiệc trà.
 Bác-sĩ cười, bảo chúng tôi :

- Mời cô và ông vào nghe câu truyện,
 rất lý thú của Văn-Khôi.

(Còn nữa)
 KHAI-HUNG

Cửa hàng bán
Nước Mắm
 32 Phố bờ sông
Hàng Nâu
 (Quai Clémenceau)
 HANOI

XUỐNG LỌC NƯỚC MẮM TRẮNG CỦA M. ĐOÀN ĐỨC BAN TẠI CÁT HẢI QUẢNG YÊN

Phố bên
Tàu Thủy
 Rue Maréchal Foch
 HAIPHONG

XUỐNG MƯỚI CÁ CỦA M. ĐOÀN ĐỨC BAN TẠI CÁT HẢI QUẢNG YÊN

Cửa hàng và xưởng mắm do M. Đoàn Đức-ban quản trị lấy

Những việc chính cần biết trong tuần lễ này

Cố lệ Nam kỳ cũng sẽ có tiền trình mới?

Theo tin ban đờng nghiệp Lê Courrier de Saigon thì cố lệ quan Toàn-quyền đã tư cho quan Thông Nam-y nghiên cứu xem có thể đủ thêm chỉ thàng tuần này Nam-kỳ sẽ có thứ tiền mới lưu-hành.

Phát được hai nhân viên hội kín tại Kim thành

Haiduong - Có tin quan huyện Kim thành (Haidrong) mới bắt được hai người tinh nghi có chân trong chi bộ hội kín về tuyến truyền lại hai ấy.

Xét hỏi qua loa, quan huyện đã giải hai người lên tỉnh để quan Chánh-án định liệu.

6 người tù vượt ngục ở Côn-Lôn

Nam-vang - Cách đây hơn một tháng, 6 người tù ở Côn-Lôn đã cùng xuống bè vượt biển đi trốn.

6 ngày đầu trời chảy vì họ đã dự bị lương thực trước Lương can, phải uống máu và nước tiểu cho đỡ khát. Nhưng trời chẳng chiều lòng, 20 ngày gông giã họ cứ lênh đênh trên mặt biển. Sau trời rạt vào bờ biển Xâm-la thì còn sống sót hai người: Lương Văn-Tài và một người bị cá mập ăn mất một tay.

Lương Văn-Tài hiện đã bị giam tại khám lớn Saigon, còn người kia giam tại khám lớn Nam-vang.

Việc chuyển ngạch giáo học thi sai

Trước đã có nghị định - và đã có thi hành - bắt các ông giáo học thi sai ở Đồng-bằng và Trung-châu đến 39 tuổi thì phải đổi lên Thượng-đô để các ông giáo trên đó về thay cho công bằng.

Nhưng xét ra cuộc chuyển ngạch đó rất tổn công quỹ vì đổi mỗi người đều phải phụ cấp 15 đời trở lên, lại vào lúc khủng hoảng này thì công quỹ có lòng gặt nổi nên nghe đâu các quan dân tỉnh đã xin quan trên cho hoãn cuộc chuyển ngạch đó. Các ông giáo học thi sai ở đâu cứ yên đấy.

Nếu vậy, cũng núp cho các ông ở Đồng-bằng và Trung-châu đỡ lo phải đổi lên Thượng-đô, nếu cuộc khủng-hoảng còn giằng giãi nữa.

Hoa-kieu ở Việt-nam quyên 80 vạn đồng để giúp nước

Được tin hội-trưởng hội Việt-nam Hoa thương vừa quyên được hơn 80 vạn đồng để gửi về giúp quân lính kháng Nhật ở Sơn-bãi-quan.

Số tiền này sẽ gửi thẳng cho quân kháng Nhật ở Sơn-bãi-quan, sau khi phải đại biểu về nước xem xét tình hình rõ rệt.

Quảng đông Quảng tây và Phúc kiến biểu tình đánh Nhật

Quảng đông - Các tướng lĩnh mấy tỉnh Quảng đông, Quảng tây và Phúc kiến đã họp tại Quảng đông một kỳ quân sự hội-nghị để thảo luận vấn đề xuất binh, và đồng thanh quyết liên lạc làm một, kéo cả lên miền Bắc đánh quân Nhật.

TIN NGOẠI QUỐC

Chính trị nước Pháp Chương trình tái chỉnh của nội các Daladier

Paris - Quan tổng trưởng bộ tài chính Lamoureux đã đề ra Hạ-nghi-ên bản chương trình tái chỉnh của chính phủ đã được các ông Tổng-trưởng g chuẩn y.

Theo chương trình này, số dự toán chỉ còn bao hụt 6 nghìn triệu, các khoản chi phí bớt được 2217 triệu.

Về binh bị tiết kiệm được 838 triệu.

Giảm các công tác được 462 triệu.

Các m n tiết kiệm vật 303 triệu.

Về lương bổng 1064 triệu.

Lương quân lại trên 20 000 quân một năm đều phải (biu một thứ thuế riêng.

Chính trị nước Đức Chính sách chuyển chế của Hitler

Berlin - Nội trị nước Đức thay đổi hẳn từ ngày Hitler và Von Papen lên cầm quyền.

Nghi viên Đức và các hội đồng ở Prusse bị giải tán, nghị viên Prusse xem cũng khuy lỏng đứng vững Tự do ng n luân kém hẳn báo chí công kích, chính phủ bị đình bản hay tịch biên, các cuộc hội họp phải xin phép, việc canh phòng nghiêm ngặt hơn trước nhiều.

Ái cũng cho ông Hitler muốn thi hành chính sách độc quyền vì xem tình hình chính trị rất nặng, song trái lại, ông vẫn tuyên bố hết sức làm cho thế giới được hân-hỉnh, khi tiếp báo g ới ngoại quốc.

TIN TRUNG-HOA

Mã chiếm-Sơn lại ra đánh Nhật

Nam-kinh - Mã chiếm-Sơn đã phá đại-biêu tới Nam-kinh trình rằng bốn vạn quân của mình đã kéo đến Nhiệt-hà để đánh quân Nhật và xin lương phụ cấp cho quân lính hiện thiếu cả lương thực và quần áo.

Phải Mã sẽ đi Genève để bày tỏ rất rõ rệt với hội Quốc-liên về tình hình Mã-châu từ ngày thuộc Nhật

Người Nhật tinh nguyện rút lương giúp chiến tranh

Hồng-kh - Một số đồng võ quan trong bộ tham-mưu Nhật xin nhà nước rút 3 000 lượng bạc, g trong ba tháng để lấy tiền phụ cấp quân đội quốc phong.

Theo gương đó, 2500 thợ thuyền liên bảo nhau bớt một ngày lương để giúp việc chiến tranh.

Berlin - Ông Hitler vi Lương

Berlin - Ông Hitler định bỏ số lương 1 000 cho g a quyền cảnh binh và hội viên đảng quân sự, đội đồng quốc gia xã hội bị bãi về cuộc xung đột thì mới trả vừa rồi.

Tôn Khoa lập hiến pháp mới cho nước Lào

Nam-kinh - Tôn-Khoa sau khi từ h ế Mỹc Viện trưởng viện lập hiến đã lập một hội đồng để lập lại nền sinh tế mới cho nước Lào

Hội đồng đã họp để bàn định phương pháp t ạo bảo h ệ cấp mới do Tôn-khoa chủ tọa

Trung-hoa mua 50 triệu đô-la khí giới của Đức

Thiên-tân - Tướng-g ới-Thạch đã ủy cho một viên đại biểu đứng lên mua khí giới của Đức tới 50 triệu đô-la Khí giới Đức đã tải sang Trung-hoa một chuyến, còn chuyến nữa chừng trong tháng hai tây này cũ g ới

40 vạn quân Tàu miền Bắc dự bị đánh Nhật

Vừa rồi chính phủ Nam-kinh đã phái Hoàng-thiên-Hương sang quảng đông bày tỏ rõ lòng quả quyết kháng g Nhật của chính phủ Hiến quân tỉnh miền Bắc có thể kháng cự với Nhật đã được 40 vạn người

Thủ tướng Mãn châu bị ám sát

Bắc-binh - Tước-tu mới t ờ Tào. Thủ-tướng Mãn-châu Trịnh-hiến-Tu vừa bị mưu sát ở ga Trường-xuân trong khi đi thăm nguyên-soái Mulo giờ về bị một viên đạn vào bụng khá nặng

Hong thủ là một đồng viên đảng độc-lập ở Cao-ly hiện đã bị bắt

Hoa-kieu ở Việt-nam bớt ăn cứu nước

Dân Hoa-kieu ở Việt-nam vừa tổ chức một hội « bớt ăn cứu nước ». Một ngày mỗi nhà bớt ăn tiền 2000 để giúp binh kháng Nhật. Mới được vài tháng đã gửi được 3 vạn lượng bạc thương hải cho đạo quân 19 2 vạn lương cho quân nhà dùng chống Nhật và 2500 bao gạo cứu 10 vạn đồng tình bạc Đ ộ g-pháp

H ị lại còn phải đại biểu về nước tuyên truyền chính sách đó

Đức bảo Đại đi tuần du

Hôm 14-2 vừa qua, từ 29 tháng giêng Qui-đơn, Hoàng-thượng đã cùng với quan Khâm-sứ Châtel đi tuần du các tỉnh miền nam Trung-kỳ.

Hoàng-thượng thăm các nơi: Pleiku, Kontou, Banmethuôt, Nha-Trang, Phan Thiết và Dalat.

Diễn kịch 1 lên kịch

Đến tối thứ bảy 11 Mars và chiến chủ nhật 12 Mars, học-sinh ban Tú-tài và ban Cao-đẳng tiểu-học trường Hồng-Bàng sẽ diễn kịch tại nhà hát Tây để lấy tiền giúp hội Tế-bần là một hội nghĩa có tổ chức nhất ở Hà-thành.

Mỗi buổi sẽ diễn 2 vở: một bi-kịch kịch (a và một hài-kịch tây:

1 -- MÔI và CÚ (Đã-vị người dân bà trong xã hội Việt-Nam)

(Soạn giả TU-NGOC 2 -- UN CLIENT SERIEUX (Soạn giả G. COURTELINE)

Hai vở đều đã luyện rất công phu, mong rằng bà con Hà-Thành sẽ ủng hộ một cuộc vui đích-dàng.

Tiệm Đức Thắng

Bán thuốc lão 148, Boulevard Albert 1er Dakao

CHUYÊN NGHỀ NHỮNG BÀN CŨNG BUÔN QUANH NĂM KHÁCH KHỨA LUÔN MỘM NÓI NẶNG

NGÂM XEM NHAN SẢO LÃ CẦN VÔ: VẶNG TÌM ĐẾN HIỆU **TRẦN QUANG**

NHÌN GƯƠNG CHỢ NGẢM BỒ RẰNG XEM RA MỚI BIẾT THỰC RẰNG KÉM XUÂN!

CHỮA XONG CĂNG NGẮM CĂNG SINH GIỜ AI GIÁM BẢO LÀ MINH VẬU RẰNG!

NHÀ GƯƠNG RẰNG TRẦN-QUANG-MINH

199 PHỐ HÀNG ĐỒNG

KHOA HỌC

Cách cười

Xem bài trước, ta đã biết cái cười rất có lợi cho tinh thần và thân thể ta, cái cười làm cho ta sống lâu, trẻ hơn, làm cho ta mạnh mẽ, tinh nhanh, khỏi phải những vết răn của sự lo phiền, những ngấn của nước mắt vạch trên bộ mặt.

Vậy ta nên cười, khi gặp dịp nên cười, thấy sự nên cười!

Nhưng chớ lạm dụng cái cười. Cười luôn luôn, cái cười không đúng cười là cái cười của người điên dại. Chả những thế, cười lắm, cười quá độ, không lợi ích gì cho tinh thần, thân thể mà lại làm cho ta choáng váng, đau đầu, miệng mồm có khi làm cho nước mắt nhỏ xa. Lạc cực sinh bi, « vui quá là buồn » là thế!

Ta phải biết cách cười thế nào cho không hại mà có ích.

Trước hết ta hãy xem có những cách cười nào? Ta mới biết:

1. Cười nụ hay nhợt cười, mỉm cười là cười bên mấp, cười nỉm miệng
2. Cười gương bởi một sự vui mừng là cái cười đối giá, cái cười bổ bước.
3. Cười nhạt là cái cười nụ gương cười.
4. Cười thâm là cái cười giấu trong

Cách dạy đàn lối mới

(để học chúng hiểu hơn nốt đơn tấu)
 Vì ai cũng phân vân rằng tôn tiên lại phải công và lợi về sau đó, bởi thế nên quyền « TÂN ĐIỀU CẦM » mới ra đời do một nhà danh-cầm nhất ở Nam-kỳ là TỖ-KIM-CHI tiến-sinh lên phen dựng công khảo cứu ra một phương pháp rất mới mẻ, nay đã được hoàn toàn đúc sẵn để hiển các bạn tri-ân.

Có đủ các bài Saigon bài Huế và bài Tân Ấp, các bài, còn bài ca chính tay tác giả soạn ra toàn là vào chương về luân lý cả chắc từ xưa đến nay chưa hề có quyển sách nào dạy đàn bằng nốt như thế bao giờ.

Khôn khổ 31x21, bìa cứng, giấy tốt, dấu (nốt) rất rõ ràng bắt đầu ngày 15 Février 1933 sẽ có bán tại nhà hát-giác bờ-hồ và các hàng sách khác.

Có gửi bán tại Tin-đức thư-xã Saigon.

phải trong tim, không biểu lộ ra ngoài.

5. Cười « hở mồm cái răng » tức là cười hoa, cười thành thực, theo ý muốn của mình.

Cái cách cười ấy sẽ dĩ khác nhau như thế, là bởi có mục đích khác nhau!

Có khi cười là để chế giễu kẻ khác, có khi cười để chiều lòng người, có lúc cười để che sự hổ thẹn, sự thất vọng của mình, lại có lúc ta cười là để cười vì thấy sự đáng cười.

Cũng vì mục đích gì nên cái cười của Tu-Xương người cho là « cay chua mặn chát » quí! Cũng bởi lẽ ấy mà cái cười nhiều khi đối giá, vô vị, vô ích.

Vậy ta chẳng cần gì mục đích nữa, ngoài cái mục đích cười sao cho ích lợi!

Thì nên xét xem cười cách nào hơn?

(Còn nữa)

VĂN-HẠC

Shu nữ.

Chị em hãy coi chừng

Tạm lấy chị em ra làm bạn nam nhi có lẽ hiểu hơn chị em tự hiểu. Vì thế, từ đờn làm khoan, mưu thần chức quý; họ lừa rồi chị em làm cho chị em sa vào vòng tình ái bất chính.

Thích đẹp, thích ai khen mình đẹp, mình có duyên đâm thắm là tình chung của đàn bà. Họ lừa ta theo đuổi chị em rồi ta lung nhàn sắc: nào cấp mắt bỏ câu, nào cấp môi san hô và vân... Thường tình người ta dễ có thiện cảm với những kẻ láng bác, khen ngợi mình, chị em thấy xiêu lòng, hoặc chị em có kiên gan mà làm thành chàng nữa, họ cũng nhân nại đuổi nay một ít, ai một ít kỳ cho chị em phải cảm họ mới nghe.

Chị em ta danh giá, ưa tiếng đồn tham ư? Họ đem cái danh vị đồn tham thực của họ ra lừa, như họ có là tên dân trắng, họ cũng giả mạo là đức, là tham để quyến rũ chị em cho dễ.

Nếu chị em ưa văn sâu thâm, ưa khó: hảo thường huyền, họ giữ luôn những giọng: ói! bụi hồng mù mù, bao nhiêu

lần nay chỉ gặt về một mình, giờ mở gặp người đồng bệnh. Văn rằng ý mà sao đôi với tại chị em nó du đờn? thánh thốt thế! Cũng du đờn thánh thế! cũng như chị em cùng sa vào vòng lưới của họ. Yêu vì văn ch chớ chị em thên trợn thế lý thanh ao chính đờn, có để đầu vào ấy chỉ là cái vô.

Một số ít chị em như ảnh hưởng của báo chí, cách vờ đi qua tâm đờn của đờn xã hội, sự kín bịt trần truồng vì thế đã thổi ra người tục 'hư' ra, chị em ước mong được người chồng, chị em khi lối lại: khác phưng giá, ai, tài cao. Biết thế, họ làm mất nó phung lối lạc, về ngay những chuyện tránh ích quắc lợi dân đờn ta chớ: hay yêu của chị em.

Dấy, đại đề những « môn thuật » của họ là thế. Dùng những cách giả dối để quyến rũ lừa lọc « cướp » ái tình của bạn gái là thế. Nhưng chớ họ bao nhiêu lại trách chị em bấy nhiêu. Trách chị em không có quan niệm sâu sắc, thật thực về ái tình, trách chị em không tinh mắt, trách chị em không biết xét người, trách chị em nhẹ dạ. Mà trách chị em rồi, nghĩ lại cũng không phải. Nên trách cái chế độ giáo dục, cái mà ta gọi là « phong hóa » tốt đẹp kia. Việc gì những bậc làm cha mẹ lại không cho chị em được giao thiệp với bạn trai? Có giao thiệp gần gũi họ, chị em mới không có thể « ái tình nông nổi » ngọt phật sinh giữa họ: trái gấc gần nhau, chị em mới để xét tình tình họ rồi, nhân đó biết họ là người xứng đáng mà trao duyên ái tình trong trắng cho khỏi hối hận đời này. Mà: cho các nhà « đạo đức-bào tàn » kết là phong hóa suy đồi, là lý trí, tha sựch, chị em cứ dấn dẫm người bạo giao thiệp với đàn ông. Ngoi cái lợi ích có can hệ tới sự chung thân của chị em, còn, cái lợi ích là nhân đó mà chị em biết thêm, hiểu thêm, tâm can mắt cũng xa thêm.

THUY AN

Họ chia buồn

Người mình đi đưa đám ma!

Tết năm nay các ngài dùng giày gì?

Giày Kim-Thời

(Marque, dessin et modèle déposés)

Kiểu rất đẹp, mũi láng Hoa-kỳ rất tốt, đế cao-xu đen đúc ở bên Pháp, di bền gấp bốn lần đế da hay đế crepe, không chượt và toẹt ra như đế crepe, trông đẹp và nhẹ như đế da, đi mưa không ngấm nước. Giá rất hạ.

Bán buôn và bán lẻ:

VAN-TOAN

98, Phố Hàng Đào, 98 HANOI

ANH - MỸ - THUẬT

Hiệu Khánh-Ký công-ty

3, Rue Borgnis Desbois (Phố Tràng Thi số số cầm Hàng Trống)

Đã mở danh ở Pháp và khắp cả cõi Đông-dương

Giá Quảng Cáo

Ảnh 13 x 18 cả khuôn và sơn verre (Theo kiểu bên) 2p.00 1 cái

Ảnh 18 x 24 cả khuôn và sơn verre (Theo kiểu bên) 3p.00 1 cái

Chuyên - môn làm ảnh Phòng Đại 30 x 40 cả khuôn giá từ 5p.00 đến 9p.00
 50 x 60 -id- - 8p.00 - 15p.00
 60 x 100 -id- - 15p.00 - 30p.00

Đại-ly: FILMS AFFA

có ống kính rất sáng

Ảnh tại các địa đờn đờn như ảnh bên Âu Mỹ vậy.

Kể từ 1er Janvier 1933

200 SỐ BIỂU...

Ai sẽ chứng ???

56 đũa... 1 cái xe đạp... 50 p. 10
 56 đũa... 1 cái xe đạp... 50 p. 10
 Các Nhà có xe đạp... 50 p. 10
 56 đũa... 1 cái xe đạp... 50 p. 10
 56 đũa... 1 cái xe đạp... 50 p. 10

Thế nào là

« Phòng - Tịch »

Bệnh Phòng-Tịch dân ông, dân bà tức lực yếu thường hay bị, từ 25 đến 50 nười tuổi hay bị lắm. Vì cơm nó rượu say với làm tịch đợc; 2. ăn xong đi ngủ hay đi tắm ngay nên trụy thể h. gọi là phòng-tịch. Khi làm bệnh này cây lóc, tức cổ, tức ngực, con không muốn ăn, ăn thì ợ, thường đau bụng, đau lưng, chân tay mỏi mệt. Hi lâu nên sắc mặt vàng, da bụng già. Mỗi ngày 1, 2 chén, lâu uống 3, 5 chén Phòng-tịch này đợc Con Chim không cóng phật, dùng bệnh ất thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay. Mỗi chén chứa hai bộn đợc 6 x Op40

VŨ ĐÌNH-TÂN

178 bis, Route Lach-tray - Haiphong
An Tú Kim 7.20 năm 1926

Các nơi đại-lý

HANOI: M. 7. ừ 22 Hs phố Ho; Trần-vân Huyên 99 phố Mũi Quàng-tiến-Kỳ 44 phố hàng Long, Ng. ừ-n. 25 phố hàng Đông - HÀ ĐÔNG: Hiền Nam-Thợ Chợ Bưởi, B. ừ. 25 phố, phố Bruxelles, Hàng Pháo ở Chợ Tia - NAM-ĐÌNH: Hiệp Ich sinh-Đường 19 phố Khách Hưng-Long 9 Nang-Tinh - HAI-ƯƠNG: Hiền Chi-Lan 11 Đông-Thi - LACINITE: Vinh-sinh 125 Tiền-an - SONTAY: Vạn-Thành 27 Mậu-Tinh - HAI-PHONG: Hiền Nam-Tào bán sách vở 48 phố Ferri - MINH: Sĩ-h. 17 phố gare - HUẾ: Vinh-tường 49 Gia-long SAIGON: Hưng-tường 12 E-p-gne
 Các tỉnh trong Trung-kỳ có đại lý bán.

Thuốc tế thấp gia truyền đã ngoại trăm năm

Cuỳ (ng. qu. là, n. si bị bệnh tế thấp n. u. c. huồi g. n. xương. tế bị r. g. o. i. đ. p., cánh tay l. p. ch. n. u. o. n. g. k. h. i. đ. m. g. ú. t. n. h. u. kiến. c. a. n., xin. m. o. i. đ. u. c. X. O. N. G. - T. H. A. N. H. 34 phố chợ Đuôi Hanoi là nhà gia truyền làm thuốc tế thấp, chế ra có thuốc b. o. p. ngo. i. và thuốc uống trong rất thần hiệu. ai d. ừ. 8 c. ừ. g. đ. o. c. k. h. o. i. b. e. a. t. t. r. a. m. n. g. u. o. i. k. h. o. n. g. s. i. m. o. t., thuốc b. o. p. ngo. i. n. o. i. c. h. a. i. g. i. a. Op20 thuốc uống trong n. o. i. h. o. p. 2p. o. o.

Lại có bán trước l. a. c. g. i. a. n. g. rất hay, điều Op60 một l. o., si. c. h. u. a. k. h. o. a. n. l. a. u. g. i. a. n. g. k. i. o. n. g. k. h. o. i. k. h. o. n. g. p. h. a. i. g. a. t. i. e. n.

Thuốc b. o. p. ngo. i. u. o. n. g. k. h. o. i. r. u. t. n. o. c. l. a. u. g. i. a. n. g. m. o. i. h. o. p. g. a. 2p. o. o.

Các thứ thuốc kể trên, l. o. n. g. e. m. k. h. o. a. t. r. o. n. g. k. h. o. i. k. h. o. n. g. c. h. a. t. đ. o. c. g. o. n. x. i. n. m. o. i. c. h. i. e. u. c. o. x. a. v. i. e. t. t. h. o. v. e. c. o. t. h. u. o. c. g. i. u. đ. i.

TA TAY

Xin...
 gi...
 c...
 c...
 CỤ - CHUNG
 có phân xuất sắc
 chăm...
 của tay...
 CỤ - CHUNG

63 Rue de la Citadelle Hanoi

Vẽ ảnh truyền thần bằng than hay mực tàu Thật giống, thật khéo Không phai màu

ảnh bán thần 50 x 60 2p90

Ở xa xin gửi ảnh mẫu về cho
M. TRƯƠNG-TRONG-BINH
 Office Indochinois du Travail
 81 Route Mandarine Hanoi

Có nhận gửi hình đi các nơi theo lối Thanh hóa giao ngân.

TAN-THANH
 145 HÀNG BẠC HANOI
 BÔNG CHỮA VÀ BÁN
 BỔ ĐỘ PHỤ-TUNG
XETAY
 KIỂU MỚI
 GIANG ĐẸP
 GIÁ DẸ

Những hạt đậu đơn

AI tung được không khí?

Tịch ở bài « Nhật với Tàu » (Ng. b. o. a. o. số 1632):

Gần đây người Nhật tung ra cái không-khí tiến đánh Nhật-hà

Có lẽ Chuyết-phu (rồng l. m. nghe l. m. hoặc dịch sai đây: Chú người Nhật không tung được không-khí đâu: Và làm gì có thứ « không-khí tiến đánh »?

Văn chương « không mùa »

Trích ở bài « Văn chương với ngày xuân » (tr. a. c. h. mùa. xuân. xem. t. i. e. t. c. u. a. N. h. a. t. - N. a. m. t. r. u. x. a.):

Văn chương là vật « không mùa »...

Thế thì văn chương Nhật-Nam thứ x. a. cũng kh. i. đ. a. y. vì là văn chương « mùa » còn hơn được thứ văn chương « không mùa » một bậc.

Chan chất

Cũng trích ở sách mùa xuân, trong bức « t. l. y. b. a. n. t. e. r. e. n. t. h. e. o. v. a. n. h. o. a. m. o. i. » :
Dưới gian tường - vì chan chất những hoa...

Tưởng chỉ có tiếng đập tai mới kêu chan chất được chứ?

Cùm tịt nó lại...

Việt-An viết ở mục phụ-rữ, trong bài « gia đình với văn chương » (văn chương của M. c. Việt-An, Nguyễn-Phùng):

Cái cùm gia đình cùm tịt mũi cả văn chương. Sao lại cùm tịt? Mà cùm thế nào được văn chương. Và nếu muốn cùm thì phải dùng cùm chữ, sao lại dùng mũi? Họ chẳng dùng mũi để nhốt thì còn có lẽ. Nhưng cũng chẳng nhốt được văn chương: Có chăng dễ nhất nhốt nhà văn-sĩ giết:

Mùi đời

Việt-An lại viết:
Vì ở đời có nhìn rõ đời, mũi biết mùi đời. Không, Việt-An làm đấy, nhìn rõ đến đâu cũng không biết mùi được. Muốn biết mùi tất phải cùm.

Văn tâm sự

Cũng ở mục ấy, trong bài « Tâm sự và văn chương », Việt-An tả lối văn tâm sự:

1. Văn tâm sự là lối văn d. o. m. óc. m. i. n. h. đ. o. i. m. i. n. h. m. à. l. a.

Việt-An làm đấy! đến so m. i. c. h. c. ũ. n. g. k. h. o. n. g. t. h. e. đ. o. m. t. h. a. y. đ. u. c. n. h. a. l. a. c. e. l.

2. Văn tâm sự là lối văn gi. e. t. r. u. e. t. m. i. n. h., gi. e. t. r. u. e. t. n. g. u. o. i.

Không, ruột nó có sống d. a. u. mà gi. e. t. đ. u. c. :

Người nhạt...

Cũng ở mục ấy trong bài « Đức hạnh và văn chương »:

Người văn chương bài v. a. y., nó d. ù. k. h. o. n. g. k. h. o. , k. h. o. n. g. n. h. a. t. ...

Người văn chương có thể kh. o. k. h. a. n. n. h. u. Việt-An, nhưng kh. o. l. o. n. g. m. à. n. h. a. t. đ. u. c.

Lên mắt nhìn

T. i. c. h. ở « tâm lý t. i. e. t. t. u. y. e. t. : N. h. u. a. i. » (cũng trong cuốn văn chương Việt-An Nguyễn-Phùng):

Lên mắt lên bằng l. i. n. g. n. h. i. n. L. a. n. m. a. t. n. h. i. n. t. h. e. n. a. o. đ. u. c. ?

Thế thì mù rồi!

Cũng trong tiểu thuyết ấy:

Mắt mình càng thấy r. o. n. g. t. u. y. e. t. h. L. a. n. m. a. t. c. o. n. h. i. n. t. h. i. m. a. t. t. a. c. o. u. t. h. a. y., c. h. u. m. a. t. r. o. n. g. t. u. y. e. t. h., n. h. i. n. t. a. k. h. o. n. g. c. o. c. o. n. g. u. o. i., t. h. i. m. u. t. i. t. m. à. t. r. o. i.

NHÁT-GIAO-CAO

Những chữ nhỏ không nên dùng

- Muốn biết rõ tiền đồ của phụ nữ Việt-nam, xin ngắm kỹ các cô l. a. n. t. h. o. i.

NHÀ THÍ NGHIỆM BỆNH LẬU GIANG ĐÁ PHÁT MINH NHỮNG THỨ THUỐC CHỮA VỆ BỆNH ẤY

Hệ thống Lê-Huy-Phách làm thuốc đã lên năm, đặt phòng riêng để thí nghiệm bệnh Lậu và Giang mai. Từ năm 1931 đã phát minh ra 5-6 thứ thuốc này để chữa vệ bệnh ấy. Lậu mới phải (état aigu) bất cứ m. o. đ. , m. a. u. b. o. i. t. t. r. e., chỉ dùng từ 4 đến 6 là khỏi hẳn, mỗi ve giá Op40

Lậu lâu năm (état chronique) thường sinh nước l. i. u. a. n. g. đ. o. , hay đ. u. c. c. a. n. g. là vẫn vẫn lúc đi tiểu thấy nóng, từ chỉ mỗi một, yếu đuối và con sinh nhiều chứng khó chịu khác nữa. Như thế chỉ dùng 2 ve l. i. e. t. t. r. a. n. g. g. i. a. n. g. m. o. i. ve Op50 và 1 hộp to bổ ng. - t. a. n. g. - t. r. u. i. a. m. 2p. , hộp nhỏ 1p. , là khỏi hẳn. Thứ thuốc này ai dùng không khỏi sẽ gi. a. l. i. t. i. e. n. Còn bệnh giang mai thì bất cứ nặng đến đâu, uống thuốc của bản hiệu cũng chóng khỏi hơn là bệnh lậu. ai si điều biết Muốn hỏi đều gi. e. t. h. i. n. h. t. h. e. o. t. h. u. o. c. g. i. a. n. g. m. o. i. ngày

Ở xa mua thuốc gửi thư về sẽ cách l. a. b. h. o. a. g. i. a. o. n. g. (C. E.) thư và mandat xin d. e. :

(M. Lê-Huy-Phách 12 Route Sinh-từ Hanoi (Tonkin

THUỐC LẬU HỒNG-KHÊ

Là một môn thuốc ngoại khoa gia truyền ngoại trăm năm, lại nhờ được sự kính trọng của chúng tôi trong mười năm nay, đặt phòng riêng truyền môn chữa về bệnh lậu và làm sáng mắt nên phát minh ra được nhiều loại thuốc rất hay chế luyện theo phương pháp một phương thuốc rất hoàn toàn chỉ dùng trong bốn tiếng đồng hồ là hết bệnh không bắt đi đại giới như vật vờ nhọc mệt không hại sinh dục, đau hạ có như cũng uống được bệnh mới phải ra máu ra mủ bắt đầu, hoặc bệnh đã lâu chữa không dứt mỗi khi uống rượu thức ăn trong người nóng nảy, lại thấy có mủ và không uống nước tiểu có vẩn, uống thuốc này đến khi hết mủ, thuốc để mau khỏi lại không uống phải, nên được anh em chỉ em đồng bào tin dùng mỗi ngày thêm đồng, và người tập cũng nhiều người uống thuốc này được khỏi dứt, cũng nhiều người uống thuốc này hay bằng thuốc lậu Hồng-Khê. Giá 0p60 một hộp, bệnh giang-mại thì nên phát hạch lên sỏi nóng sốt lở loét quỵ đau đau xương rất thì rức dần rồi thì đau, thậm chí hoa khế, phải lộ khắp người có đĩnh thiên pháo sắp nguy đến thì nên chữa bằng một loại thuốc là cần là hồi sinh trong 24 tiếng đồng hồ không phải dùng thuốc không nên uống rượu uống thuốc đi làm việc như thường không hại sinh dục. Cũng phải chú ý. Xin mời quý bà lai hoặc có thư về lập tức có thuốc gửi đến nơi mua từ 8 hàng, không phải chịu tiền cước.

HỒNG-KHÊ DƯỢC - PHÒNG

81, Route de Huế (cạnh chợ Hôm) Hanoi - Tél. 753

Đại lý: Hải Sản Vinh sát tiền Huế. Số 73 Belgique Hà Nội; 13 Rue des Confiseurs Hà Nội; Châu thành Hưng Yên. N° 148 Bd Albert Le Devoir Saigon

THUỐC LẬU THANH-HÀ

Bệnh Lậu là một bệnh có vi trùng (gonocoques de Neisser) khi mới mắc quy đầu sưng, ra nhiều mủ đôi khi chảy máu. Từ ba tháng trở đi, nếu chữa không hết mủ bệnh thành kinh niên (état chronique.) Tuy vậy, dù chữa hơn lúc mới bị, mủ ra ít hoặc có khi không có, song những khi một nhọc, thức khuya rượu say, bệnh lại phát, trong nước tiểu thường có vẩn như mủ chỉ (Mucosa), nhưng rất khó chữa, có người dùng đại đến mấy năm không khỏi. Ngại nào muốn khỏi một cách chắc chắn xin mời lai, hoặc viết thư về hiệu THANH-HÀ mới mắc đăng số 6, hiện-niên đăng số 7, chỉ trong vài tiếng đồng hồ là hết bệnh đỡ ngay. Vì loại thuốc hóa giải không bắt đi đại rất, không một nhọc như những thuốc có ban mủ. Dùng thuốc đi làm như thường.

Giá 0p60 1 hộp

Sau khi bệnh tình đã khỏi anh em muốn được đỡ bỏ cho anh em thì xin như xưa (khỏi vàng đầu lưu) thì nên mua một hộp KIỆN-TRINH-TỬ-THẬN-HOÀN. Bà bà muốn được bình-an một hộp hòa lại uống sinh-dục, khỏi khi hư, đau hạ oang v. v. thì nên dùng BỬU-KING-CHUNG-TỬ-HOÀN. Hai môn thuốc này đi dùng qua công hiệu được là quả rất mỹ-mãn. Giá một hộp 1p60. Ở xa viết thư về hiệu Thanh-Hà có thuốc gửi cách nhanh chóng.

Gửi phòng riêng 43 Street Rue rất vệ-sinh

Có nhận chữa không không khỏi không lấy tiền

Thanh-Hà dược phòng

55, Route de Huế, HANOI

Tuyệt hết Bệnh lậu. Giang

Có người khi khỏi chứng bệnh (lậu) đi đến nơi khác, nước tiểu khi vắng Tồn tích về cổ họng thấy lên vẩn đục. Như dấu nơi cái giấy giấy như mủ, quí đều thường vớt đi rồi thỉnh thoảng ra đôi tí mủ. Hoặc sáng khi ngủ dậy. Trước khi tiểu tiện nấp thấy một chất trắng trắng như sữa đặc, ăn của độc hoặc làm việc gì quá độ bệnh lại phát, mủ ra, mủ người xương khớp thường thấy đau mỗi như thế đều là có mủ lại chữa được tiết mủ, đi đờ còn lại nên thường phát như vậy. Muốn trừ hết bệnh cần thì ta dùng ngay thế thuốc kiến tinh tuyệt lậu (thuốc triết ngọc) giá 1p50 một hộp, mua 3 hộp, mua 4 hộp là khỏi dứt. Vì thuốc kỳ đi nhiều người dùng qua, nên đã biết tinh nghiệm của thuốc kiến tinh.

Còn người đang thời kỳ phát hành đi đôi ít một cường dương thấy đau một bên ra mủ ra mủ; đó là thời kỳ bệnh đang phát. Như thế dùng ngay thế thuốc chữa bệnh (Thuốc chữa đang thời kỳ phát) giá 0p60 một hộp, mua 4, 5 hộp, mua 6, 7 hộp là khỏi ngay. Mà người bệnh giang phát ra thì thấy hấp sốt nổi hạch quí đầu là loại mủ này mủ mủ một mỗi xương đau, thỉnh thoảng thấy bấp thật giật giật. Như thế dùng ngay 4, 5 loại thuốc Giang giá 0p70 một loại là khỏi ngay.

Những thuốc đi kể ra đây đều không công phát không hại sinh dục. Hiện đi nhiều người uống khỏi, và đi nhà được nhiều giấy chứng chỉ của các người uống khỏi gửi về cảm ơn. Đáng nhớ các giấy chứng chỉ càng tên các người chữa mà đi các đờ giá biết. Nhưng bệnh này là bệnh kín. Vậy xin miễn đăng.

Bình-Hưng 89 Pavillons (phố Mã Mây) Hanoi - giấy số 543

KIM HUNG

104 Bis ROUTE DE HUÉ - HANOI

THUỐC LẬU HỒNG-KHÊ

VÔ ĐỊCH

Một tướng tôi bị đau mủ đi toilet chỉ uống 3 lọ thuốc của hiệu này khỏi rồi. Cầu báo tôi uống gì. Phong Tích.

Các quý khách ai đã dùng qua giấy tây giấy ta, giấy kim loại... của hiệu TOÀN THANH chủ nhân là M. PHẠM VĂN SỬU ở 37 Rue de Montmartre (Số 6 Hàng Lọng) thì chắc cũng có những giấy này để tay xuống đồng đồng tiền, sang sự bền, và cả chất lượng cũng không kém chi những giấy đồng tiền và kim loại và nhả nhều hơn giấy đồng tiền nhiều. Vậy xin mời quý khách chú ý đến số 6.

CINÉMA GARNOT

Rue de la Paix - Hanoi

Rạp rổ gỗ của phim câm. Tối nào cũng chiếu từ 7 h 30. Giá vào xem rất hạ: 0p15 - 0p10 - 0,05 - 0,03. Ngày nào cũng đổi trở. Chủ nhật có chiếu phim ở 3 h 30

CINÉMA PALACE

Du Mercredi 15 au Vendredi 18 (Rue de la Paix)

PATHE JOURNAL

Actualités arrivées par avion.

PATHE NAÏF

présentés des célèbres artistes GAGY MORLAY & VICTOR FRANCOIS

dans

ARIANE

JEUNE FILLE RUSSE

Une belle page d'amour de poésie et de douleur.

CINÉMA VARIÉTÉ

Ce soir:

UN VIEUX GARÇON

avec

MARCEL LEVENQUE

Thư latin hiệu Mondias ray dễ tiền và tốt hơn các hiệu khác. Các ngài dùng nước hoa gội đầu nên nhớ cho được hiệu này là mủ. Có bán khắp nơi.

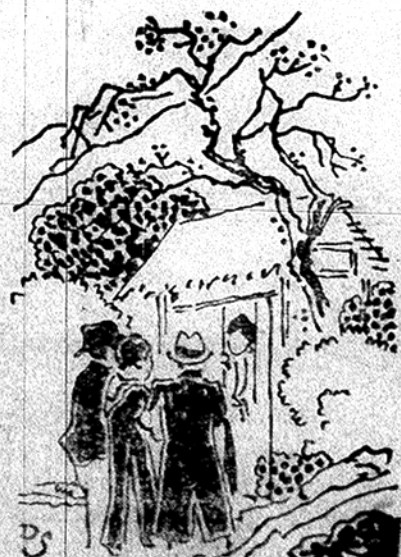
Đại lý độc quyền: LUNEFAT 23 hàng bạc

Ai muốn chữa quả bệnh và trả tiền thuốc lúc bệnh đã bớt?

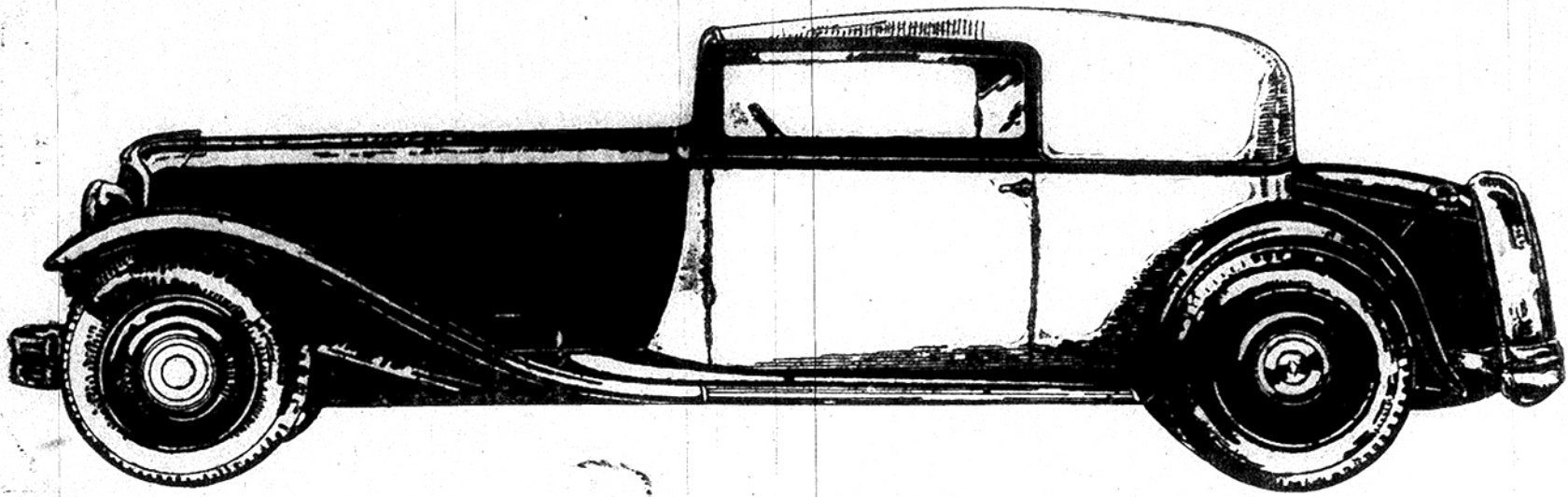
Người nào mắc bệnh nguy hiểm đã chữa mọi nơi không bớt nên đến nhà thanh niên khoa học Báo An số 9 Phố nhà Thợ (Rue Lamblot) Hanoi sẽ được chắc chắn, chóng khỏi và nếu đã tổn tiền bệnh nơi mà bệnh chẳng bớt sẽ được trả tiền thuốc lúc bệnh đã giảm.

Chuyên trị: lao, xuyễn phũ, khu huyết-trang phác tế liệt đau xương và các bệnh kỳ quái. Ở xa hồi thuốc nên gửi phong tem trả lời lấy thuốc nên gửi mandat 1p00 làm tiền cước gửi thuốc. Chỉ cứu các bệnh nguy nan miễn tiếp các bệnh thông thường và mandat nên gửi đến người quản lý.

M. Nguyễn-Hiến Đào 9 Rue Lamblot Hanoi (liền tiếp khách từ 2 giờ đến 5 giờ; Ngoài giờ đó chủ nhân mới đi làm bệnh)

CHÍNH THỰC XE CỦA PHÁP
MÀ CÁC NGÀI HOAN NGHÊNH HƠN CẢ

Xe Nerva Sport
hiêu RENAULT

8 máy một hàng

STAI.

HANOI-HAIPHONG

ĐẠI-LÝ ĐỘC-QUYỀN

Nghe hát quan họ

Một đêm ở Lũng-giang

của việt-anh

Trong một gia đình nhỏ ở Lũng-Giang (Lũng Lím) chúng tôi ngồi đợi mấy cô con gái Lím đến hát quan họ - hay là hát đúm, mà tôi thì bất giác ở tình Bắc cũng tựa tựa như lối hát trống quân, nhưng nhiều điệu và hay hơn.

Ser thìb cứ đã cho chúng tôi gặp được người bạn quen ở hội Lím đưa chúng tôi về nhà để đi gọi mấy cô hát giới ở vùng Lím đến hát. Đêm xuân ấm áp như đêm nay mà được nghe hát, nói đăm đăm câu truyện, quê kể cũng là một cái thú chơi xuân, nên chúng tôi vui lòng nhứt lời.

- Các ông chia chỗ ngồi đi để tôi đi gọi người hát - chúng phát khuya khuya một chút mới được.

- Sao vậy ? Các cô ấy không thể đến sớm được à ?

- Không được ! Để tôi nói cho các ông nghe : các cô hát tôi đây toàn là con nhà từ tử, ngày làm ruộng đêm lại dệt vải. Đi hát như thế này, nếu cha mẹ biết thì vẫn giữ không cho đi. Vì thế nên phải đợi các cô dệt xong vải trước vải, rồi mới có thể giữa người nhà mà đi được.

- Thế còn các cô ?

- Các cô biết hát thì vẫn muốn đi hát lắm, nhưng phải lý chỗ đứng đắn, các cô mới dám nhận lời. Ngày hội thì lại khác, không những các cô được tự do mà cha mẹ cô khi lại muốn cho các cô đi nữa - vì hát hay được chúng chi em khoe, và hưởng thì có nào hát hay vẫn để đất chồng.

Tôi nói :

- Kề cũng thú đấy nhĩ - Thế có bao giờ vì mê hát mà lấy nhau không ?

- Cái đó cũng có - người ta đi hát hội như thế cũng có kết cả đấy.

Cứ theo như lẽ nghĩa của ta, thì cái tự do cũng hơi lạ, nhưng mà cũng hay hay, cũng chẳng phải là một cái tội nặng gì; các cô vùng này có lẽ vì thế mà yêu mến sự họ hát. Phong tục gần đây khiến các cô phải phải những cái lễ nghĩa rắc rối nó bỏ buộc, mà các cô vẫn giữ nguyên được cái tính tự nhiên và đĩnh ngộ, là cái đặc sắc của con gái vùng Lím. Không kể một lối hát hay như lối quan họ đã làm cho cái đời nhợt nhạt và cảm cực của dân quê ta được thêm phần vui vẻ.

Tuy câu ví xưa :

*Trại Cầu-vọng Yên-thế.
Gái Nội-duê cầu Lím.*
có ngụ ý rằng gái Lím là gái làng to, nhưng thật ra cái lồng lờ ấy chẳng qua là cái thói tự nhiên của người con gái đẹp mà thôi.

Hãy giờ đêm đã khuya, ông bạn tôi trở về, đưa hai cô con gái bước vào nhà. Hai cô như sợ sợ sùng sùng lên, cất tiếng chào rồi khấp nép đứng dựa vào vách, áo nâu, yếm trắng, bông lỏi khêu vuông che nửa mặt chỉ thấy đôi con mắt long lanh.

Theo lệ, tôi mang hơi trấu đến rồi mời :

- Hai cô sợ trấu, rồi hát cho chúng tôi nghe với.

Một cô nhiều tuổi nhất trong hai cô đỡ lấy m'eng trấu rồi nói :

- Chúng em nhà quê hát chẳng ra gì, chẳng bỏ để các quan cười.

- Các cô lại cô làm cao mãi. Hai cô cũng cúi đầu sẽ cười rồi bước vào ng ở trên phần cùng quay mặt vào nhau.

Tôi nói đùa :

- Sao các cô không quay mặt ra đây mà lại cứ chúi chúi vào nhau thế ?

Một cô thưa :

- Chúng em phải thế mới hát được ạ. Ông bạn tôi hãy giảng giải :

- Thế nào gọi là hát đúm, phải súm vào nhau chứ. Họ phải trông nhau thì thì mới giống liếng cho đều được. Hát

quan họ không như hát trống quân, phải đi ra là hai người cùng hát thì mới hay.

Câu hát thì cũng nhiều trên sáu dưới tám, nhưng hát ngắt ra làm ba bốn đoạn, rồi thêm vào những câu đệm như : *này bi ơi... hồi người tình nhân đây ơi... tình tang tình...* cho nên hát rất khó hay vì phải ngân dài mà lên xuống cho khéo.

Ông vừa nói xong, thì hai cô hát đả u lên tiếng hát, tiếng trong mà thanh, hai giọng cũng theo nhau nên tuy hát khẽ mà cũng sang sảng và lan ra xa :

Yêu nhau... xích lại cho gần...

Hồi người tình nhân đây ơi...

Câu hát và giọng hát cũng nhẹ nhàng, êm đềm như cái tình ngày thơ của các cô gái vùng Lím có cái sắc đẹp kín đáo và thủy m.

Người đẹp bao giờ cũng tinh tú, nên các cô mê hát, vì trong lúc hát có diễn được cái tình muốn yêu u uất trong lòng.

Nhưng nghe câu hát tự nhiên tôi thấy có một cái cảm giác buồn,

một cái buồn âm thầm và hơi chán nản không bao giờ tôi biết rõ hơn lúc này, cái thú vị êm đềm của vựa trẻ, đôi sân cái buồn rầu của cảnh đời quê, mà các câu hát đã diễn ra trog trí nhớ.

Tôi đến gần một cô hỏi truyện :

- Cô học hát có lâu không ?

- Cũng lâu ạ. Chúng em học hát từ

thủa nhỏ, những lúc công việc thong dong, chúng em tập hát rồi chị em bảo lẫn nhau. Đến ngày hội, em lại theo các chị em đi hát gặp.

- Ngoài ngày hội có bao giờ cũng bên nam hát không ?

- Thưa, ít khi lắm ạ. Trước có là hát thì ngày đình đm nhưng cũng đã lâu, thành thử chỉ có ngày hội chúng em mới được hát tự do.

Tôi hỏi đùa gắp người hát hay có cô mê người ta không ?

Cô bé làm cười, cười cười rồi cúi đầu nhìn xuống yếm.

Câu truyện đương đồng thì trời đã gần sáng, các cô sắp phải trở về. Trước khi đi, các cô nhìn nhau thì cất tiếng hát bài tự do, giọng nghe rất buồn rầu. Tuy gặp nhau là ta đây, nhưng suốt đêm đã nghe các cô câu động vì những câu hát hay, nên các sắp xa nhau cũng có chút ngẹn ngào, Các cô chùng chùng vậy, nên lời hát như thòm âu vắn, thòm xót thương.

Lầu lòng vậy, qui chích ơi...

Qui chích nghĩ... em trở ra vì...

Rầu lòng vậy, rầu lòng vậy...

Lúc tiễn đưa hai cô ra cửa công làng còn dùng đồng rủa ở nửa về, cầm tay lại hẹn ngày gặp nhau. Nhưng nói vậy mà vẫn biết rồi đây chắc hết bao giờ mới trở lại đất này.

Khi thấy bóng hai cô trên đôi lán xa xa, lúc bấy giờ như hương con rêu nước, yếu lảng trắng trong mà, tự nhiên tôi lẩm nhẩm hát :

Rầu lòng vậy, rầu lòng vậy...

VIỆT-SINH

SÁCH HỌC

Xin giới thiệu cùng các đọc giả cuốn sách Học : ban đề :

« Les Epreuves écrites et orales du Certificat d'Etudes Primaires Franco-Indigenes của các ông giáo. Ngày ra đời : Báo Đoàn-Văn-Dang và Vũ như-Lâm mới soạn song.

Quyển sách ấy giấy 47 trang, giá 1 p20 bán buôn và bán lẻ tại Quảng. Hồ quán 43 Phố hàng Giấy Hải-Dương, và tại Quốc-Hoa-Thư-quán số 35 Hàng-bông Hanoi.

Xin lưu ý đến nhà trồng răng Trán-Quang-Minh 199 phố hàng Bông Hanoi

Từ-Ngọc-Liên đồ
(78) *Bầy làm phố Hàng Gai,
Chứa lâu thực rất tài,
Chăm người không sai một
Thầy thuốc đó biết ai ?*

Giả nhơn
*Có phát Tc - Ngoc - Lien
Chứa lâu thực như liêu,
Chăm người không sai một
Bệnh nặng cũng khôi liêu.*

*Khên răng máu hẹp lại da nắng
Vết hôi buồng mồm đã nói phảng
Hội nội hàng Gai nhà đây tam
Chuyện môn chữa lâu chữa ai bằng,*

Thơ nhất thế giới

NƯỚC HOA HIỆU CON VOI

Jasmin, Violette, Quelques Fleurs, Fleur d'Amour, Néroisse Noir, Rose Menthe.

1 lq 3 grammes Op20, 1 lq 1p80, 10 tá 17p00
1 lq 6 grammes Op30, 1 tá 2p70, 10 tá 62p00
1 lq 20 grammes Op70, 1 tá 6p30, 10 tá 62p00

PHÚC-LỢI

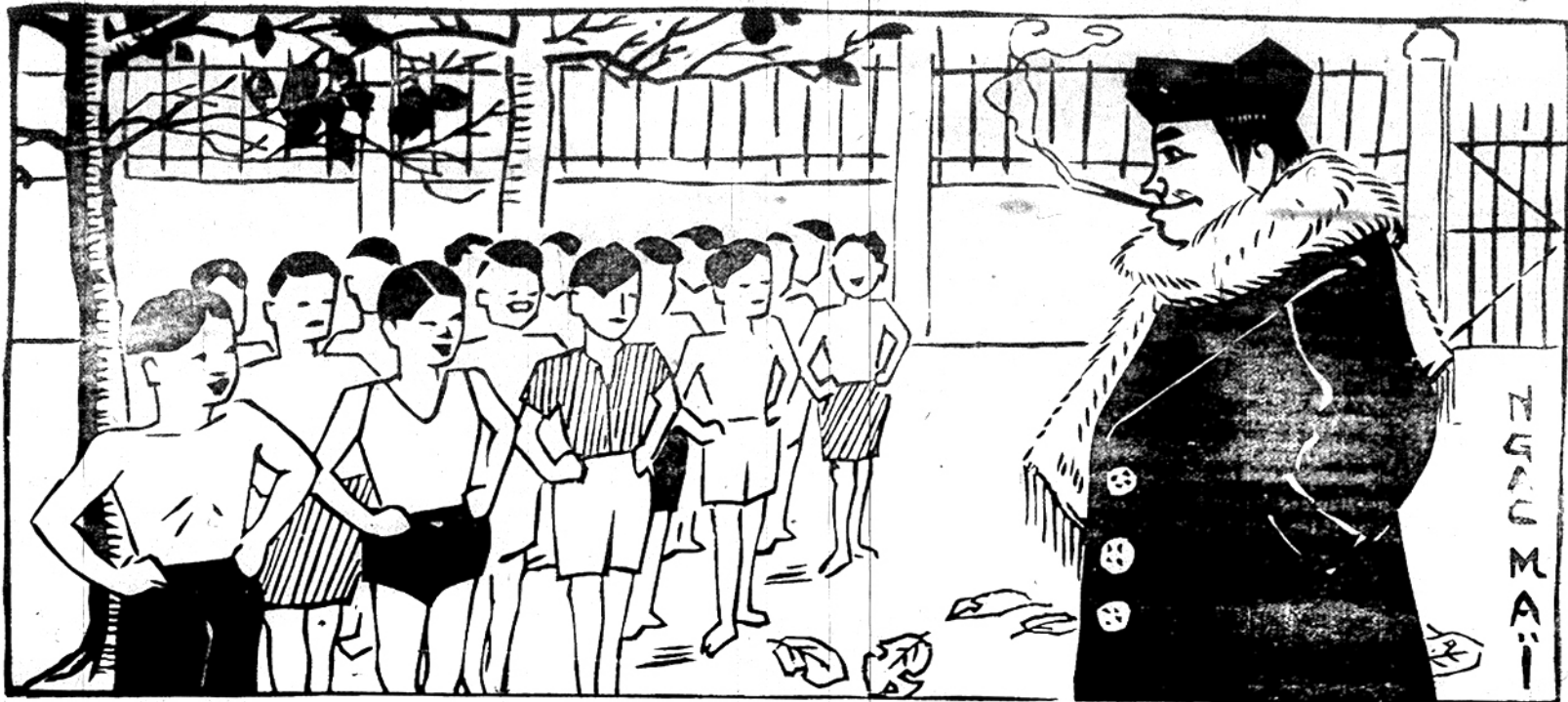
79 Avenue Paul. Doumer à Haiphong
Các hiệu to các tỉnh có bán

Mạch dùm.

Hiện đồng xe số 23 phố cầu gỗ Hanoi vì sự hẹp hòi nên đã gợn cả vào trong xưởng số hai phố Nguyễn-trung-Hiệp (phố giữa cầu gỗ đi vào phố Gia-nghu)

HUONG-KY
TỰ DẪN CHỮ Y

Đồng - Mỹ
Nickelage émailage et tout réparation des cycles
34 rue du Papier, Hanoi

Thầy giáo - Các anh lười lắm! giới thể này mà kêu rét!

..từ nhỏ đến nhớn..

Dịch ăn tiền

Ăn tiền ở nước ta đã thành ra một cái dịch. Cái dịch này lại hơn là cái dịch tả, hơn dịch trâu bò, lừa lợn, lâu lắm, không biết bao giờ cho khỏi được.

Đã là một cái bệnh ắt phải có vi trùng. Con vi trùng của bệnh ăn tiền, không đều, không đều, có lẽ lại không mình nữa. Chả thế mà lấy kính hiển vi thật tốt mà soi cũng không thấy gì. Neurung loài vi trùng vốn thể, càng nhỏ lại càng mạnh, mà con vi trùng bệnh ăn tiền mạnh gấp trăm gấp nghìn còn vi trùng của bệnh tả hay bệnh dịch hạch.

Con vi trùng ấy cũng như các vi trùng khác, không biết ở đâu sinh ra. Người ta bắt nó mới đầu ăn ở trong các người cơ bệnh rồi lan theo mạch máu mà đi khắp cả lục phủ ngũ tạng. Đến lúc ấy thì không tài nào chữa được nữa, chết đi nó mới theo mà chết.

Con vi trùng ấy thích hơi đồng hay mùi vàng bạc, nên nó truyền sang người khác cũng là vì đồng xu hay đồng bạc sáng chói.

Nhưng không phải là người nào mà phải con vi trùng ấy là mắc bệnh. Chỉ những người nhận có cơ thể thuận lợi cho sự sinh sôi của giống vi trùng ấy là dễ mắc.

Khốn một nỗi, ở nước Việt nhà, những người ấy nhiều lắm.

Các nhà sư tu...

Chùa Hòa-giai là một cảnh chùa có tiếng ở Hanoi. Các nhà sư chùa Hòa-giai, cũng có tiếng là những ông sư chân tu.

Chân các ông tu, bụng các ông cũng tu. Nghĩa là tiền cúng khách thập phương thu được nhiều, các ông theo Phật Tổ bố thí cho kẻ nghèo, làm những việc công ích, chứ ra lúc nào các ông từ bố thí cho các ông. Mà thường thường các ông từ bố thí cho các ông; đó cũng là một việc thiện, vì các ông cũng là kẻ nghèo, các ông được ăn sung mặc sướng tức là kẻ nghèo được ăn sung mặc sướng.

Trong chùa có ba ông sư chân tu; Ông Giám-tự và hai ông sư ông. Ông Giám-tự vốn muốn cho hai ông sư kia được chịu sự khổ hạnh như Phật Tổ mà ở chùa Hòa-giai lại ăn ngon mặc ấm, sợ hai ông kia lạc mất lòng bồ đề, nên vì hai ông mà bày hai ông đi chỗ khác.

Hai ông sư ông cảm ơn lòng từ tế của ông Giám-tự nên ngày đêm lo nghĩ giải cái ơn ấy. Thì gần đây, hai ông làm đơn thưa ông Giám-tự tự tiện thay đổi đồ đồ tịch trong chùa mà không trình báo cho trưởng Bác cổ được biết. Ý hẳn hai ông nghĩ rằng làm thế chắc ông Giám-tự sẽ bị phạt tù mà ở tù chắc là chịu được sự khổ hạnh như Phật Tổ.

Tâm địa các ông mới thật là tâm địa kẻ chân tu. Vậy mong cho các ông chóng lên Nát-bàn để thành chánh quả.

Thế giới hòa bình
Đầu năm 1914 đầu đầu cũng nói đến hai chữ hòa bình, nước nào cũng sung tụng hòa bình. Giữa năm có trận chiến tranh Pháp, Đức, rũ rộ gớm ghê, còn

ảnh hưởng mãi đến giờ.

Đầu năm nay, đầu đầu cũng nói đến hai chữ hòa bình, nước nào cũng sung tụng hòa bình, nhất là nước Nhật và nước Tàu.

Hội nghị hòa bình ở Genève vẫn làm việc cho hòa bình của thế giới, mà tiếng súng vẫn nổ bên Mãn-châu.

Gần đây, Nhật đòi ra hội quốc. Tàu cũng đòi ra hội vạn quốc. Có nhẽ cũng vì hòa bình cả, mà rồi đây, Nhật giết Tàu, hay Tàu giết Nhật cũng là vì hòa bình cả.

Ông Hiếu với thầy Nhan-hồi

Trước kia, Tú-Ly vì ông Hiếu với anh Tê-Ngã. Nhưng nghĩ cho kỹ, ông Hiếu có lẽ giống thầy Nhan-hồi.

Thầy Nhan-Hồi đeo bầu. Ông Hiếu cũng đeo bầu.

Bầu thầy Nhan-hồi đựng nước. Bầu ông Hiếu cũng đựng nước.

Nước trong bầu thầy Nhan-hồi không có men. Nước bầu ông Hiếu lại có men. Cũng vì thế, ông Hiếu giống thầy Nhan.

TÚ LY

..Cần ngang.

Ta từ xưa đến nay vẫn chuộng lễ nghi, bao nhiêu lễ nghi tinh con người ta đều há i phát triển theo vòng lễ nghi, vậy ta há chẳng nên yêu, nên kính cái khuôn phép xưa, kéo mang tiếng là một dân tộc không biết tiến tiến những điều hay của nước m...

Cha yêu con, con yêu cha, là một sự thông thường rồi, nước nào cũng có vậy, dân tộc nào cũng có vậy. Nếu ta cũng thế thì có hơn gì nước người, ta hơn người là ở chỗ cha phải yêu con theo một lẽ lẽ nhất định, con phải yêu cha theo một lẽ lẽ nhất định.

Cha mẹ chẳng may muốn một đi, con có thương có mến, có nhớ, có tiếc cũng phải thương mến nhớ tiếc theo tục lệ xưa. Không phải là lúc nào khóc cũng được, không phải là lúc nào buồn cũng được. Lúc nào người thông sướng hồ lên rằng khóc lúc ấy mới được đau đớn khổ sở. Lúc khác có thương sót người quá khứ mà lúc ấy không nhớ ra được giọt nước mắt, không rên rĩ những tiếng thăm khốc, cũng không gọi là thương sót được. Trong ba năm có số gấu áo, có đề tóc giải, có đề bình không tâm gọi mới là có hiếu, dầu vẫn thương nhớ đấy mà không thể cũng không gọi là có hiếu được.

Có người bảo rằng lễ nghi chỉ trả trọng đến bề ngoài, chính thế! Tâm địa ta có xấu xa mà ta theo đúng được lễ nghi là ta ra con người lương thiện rồi. Người nước khác họ trọng người có linh hồn trong sạch, ta, ta trọng người theo đúng được khuôn phép xưa, ta hơn họ ở chỗ ấy.

Cũng vì thế mà ta có nhiều người đi, đi, ngoài thì ra mặt đạo đức, mà trong chứa chất những điều thương lừa, cũng vì thế mà ta hơn người, cũng vì thế mà ta nên bảo tồn lấy lễ nghi...

TÚ LY

Tín đồ «Niên lịch thông thư»

- Xin Quan Lớn cứ để con ở bên sở Cẩm, hôm nào tốt, ngày Quan sẽ cho; con sang nhà pha.

Một truyện ngắn đề rừng mịch

Thanh nứa

Thằng Do nhét đất với một chiếc pháo lệnh vào một ống nứa dài. Nó đốt cho pháo nổ chế ống nứa bắn ra tứ tung. Rồi nó đứng lại, tiếc cái pháo nứa đã đốt.

Cái Ngộ nhất được một mảnh nứa rơi xuống chân nó, định đem đi chơi chỗ khác, nhưng thằng Do lại đòi.

Cái Ngộ không nghe, Thằng Do đứng chắn lối đi của nó. Hai đứa tranh nhau mãi. Cái Ngộ nhất định giữ chặt thanh nứa sắc trong tay... thằng Do thì cầm chặt một đầu, rồi mồm môi kéo rất mạnh.

THẾ LỬ

Chánh tổng Chế giàng

Thoảng nghe phó nhuộm giả nhôi, Phục tòi, chánh tổng Chế rụng rời chân tay.

Rằng hay tui thật là hay, Nhưng phải mấy câu này nó hây còn sai.

1. Chính chủ hiệu mà tự nhận là phó, là bác Phó, thì dụ bác phó nhuộm.

2. Quả cam «sản» lặt đất nung, Đứng.

3. Cái xanh cả đời xanh. Phải.

4. Co Đò có lúc lăm con đò, có lúc thời, lúc thì không phải con đò, lúc lăm con đò ai cũng gọi «Đò» thế mà không đò.

5. Phàm hàm bác phó nhuộm không có. Đứng.

6. «Nhà tôi» của ai cũng biết nói.

7. Nhà Hòa-lò nóng nhất Hanoi Chju.

8. Già bác phó chỉ nói nhà băng lạnh hơn vườn hoa Paul Bert thì tài hơn là nói cả nhà nước đá.

Nhân tình nhân quen mà chưa biết

Cám ơn có Cả ở Nam-Thành,
Năm mới mừng nhau gửi thiệp danh,
Cứ tưởng tình nhân người cũ-lò,
Nào ngờ Mẹ Mốc cũng vẫn mình.

Cho hay là thói hữu-tình,
Thiệp danh gửi đến khiến mình cảm lẫn...
Lấy cánh thiệp những lo? đáp lại
Bỗng ngỡ người biết gửi nơi mô?

Hỏi ai, ai cứ ở ở,
Thư tin lưỡng lẽ hững hờ bấy lâu,
Kể từ giao cang nhau gần bó,
Trái thu, đông đến độ sang xuân.

Chừ Hương chầy hội tới tuần,
Trong năm sức nhớ tình nhân hẹn hò :
Sang xuân sẽ gửi cho rau sống,
Tiện đây ta xin nhân cùng ai:

Nói nhờ thời giờ lấy nhai.

TÚ MỠ

Vạn cảm kính thư.

Giấc mộng đêm xuân

Đêm qua, trong cơn ta mê ngủ,
Bỗng thấy giai-nhân kéo từng lũ...
bên đường, vừa mới thoảng đi quố,
Giáng điệu xem ra đều ả rồ!

9 Ông có bà không, trai không gái có, là chữ G, (hay 9? cái đó tòa soạn không rõ. Chánh tổng Chế giàng cho),
10 Ông «Ba mươi» to hơn ông Bảy, chính thế.

CHÍNH TỔNG CHẾ

Tung chăn, ta vội chạy ra nhìn,
Người đầu gặp gỡ vẫn như quen!
Vừa loan cật tiếng lên chào hỏi,
Nhận kỷ thi ra bọn «chị em».

Đi sau lẻo đẻo theo có Bích,
Có Mai, có Hồng cùng có Sách.
Mỗi cô vai mang một bọc hàng,
Lại còn đeo thêm đàn, trống, phách.

Thấy cảnh mọi người đều kém vui,
Tránh lòng, ta sẽ hỏi cùng Mai:
«Đi đâu, lếch thếch, lang thang, thế,
«Hay bởi ngày xuân vắng khách chơi?»

Vừa nghe ta hỏi, Mai cúi đầu,
Thỏ thẻ vừa thưa được mấy câu,
Cường họng cang như đưa giọng thắm,
Bên hè, vạt áo thắm giòng châu.

Thưa rằng: «Kính tế buổi gieo neo,
«Thiên hạ lo toan chẳng đủ tiêu.
«Còn biết lấy ai người hát giúp?
«Hóa nên bọn thiệp khổ trăm chiều...»

«Hôm nay rất riu, rừ nhau đi,
«Là muốn lên trời tình kẻ chi?
«Hoặc: mở một hàng, may đất khách,
«Còn hơn Hạ-Giới chịu ngồi lý!»

Nơi xong tất là vội đi ngay,
Ta vội án cần năm lấy tay...
Muốn hỏi: nao ai «gan» lẽ đó,
Giật mình tỉnh giấc, mắt còn cay.

TÀO THỊ

Tâm lý đàn-bà

Tôi vừa đọc xong quyển «L'âme de la femme» của bà Gina Lombroso, với cái chuyện với bác-sĩ Trần-đại-Zương. Bác sĩ thấy tôi quá khen quyển sách ấy, lại cho rằng bèn ta không có sách hay như thế thì mình gửi mả nói rằng: «người ta thường nói sách quốc ngữ ra nhiều quá, & tôi không thể. Tôi cho là còn ít quá. Vì tôi còn phải chờ cho số sách gấp vạn lần thì mới tìm được quyển hay như thế. Nhưng anh đừng tưởng bèn ta không ai biết tâm lý đàn bà đâu. Người ta biết ngay từ thuở có chữ Hán kia. Anh xem :

Chữ nữ 女 về một người không đầu, hai tay chấp trước bụng, ngụ ý: một người không có trí khôn mà dễ phục lòng, tức là người đàn bà. Đàn bà đã có trí khôn thì lại bất trị. Cho nên chữ thóa 媿 (yên lặng) về một cái bàn tay để trên một người đàn bà, ngụ ý: có giữ chặt được các bà thì mới yên ổn được. Chữ an 安 về người đàn bà ở trong nhà ngụ ý: có rồi kỹ đàn bà ở trong nhà thì mới yên được. Mà đàn bà hay nói lời: chữ như 如, về người đàn bà với cái miệng, ngụ ý: nói như miệng đàn bà. Chữ gian 奸 (dâm dăng) về ba người đàn bà, ngụ ý: các bà mà họp đồng là làm chuyện không hay.

Chữ hảo 好 về người đàn bà và đứa trẻ con, ngụ ý: đàn bà có biết nuôi con thì mới tốt. Chữ thê 妻 và chữ phụ 婦 về người đàn bà cầm cái chổi và cái phất trần, ngụ ý: đàn bà có chổng phải biết giữ nhà cho sạch.

«Anh xem đó có hay hay không?» Tôi không trả lời bác-sĩ, đứng dậy, cắt sách của bà Lombroso vào túi, rồi lấy quyển «Caractères chinois» của cổ Couvreur ngồi xuống, tra chữ nhỏ.

LÊ ĐÀM

Làm giầu mây chóc

Mợ - Phạm-Tá phó nhuộm bờ hồ khéo thật, khăn mầu cà-phê sữa mà mềm như cà-phê sữa thật.

Cậu - May nhĩ! Sáng dùng khăn Phạm-Tá yếm tâm, ăn cơm với cá gỗ mà làm gì chả chóng giầu.

Xin chú ý đến Ga Mới đầu cầu Paul Doumer Hanoi

Ở ngõ hàng Khôi (Rue Duranton) cạnh Gare Mới Đầu Cầu Hanoi số 51 và 56, téléphone số 268, có một xiềng nhận khoán làm các nhà, cửa, đồ đạc và bán các thực gỗ: cây phiến và xẻ. (có xiềng máy cửa làm các thức cửa, liteaux, lattis, các cái cửa li chớp và cọc.) giá hạ nhất ngoài Bắc, công việc làm rất nhanh chóng được vừa ý các quý khách.

Các quý khách cần sự gì về việc mộc thì đặt ngay cho bản hiệu vừa khỏi mất thì giờ mà lại có phần lợi.

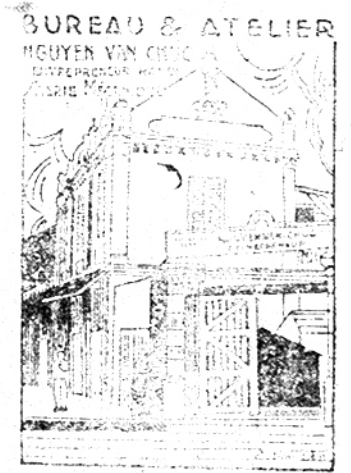
Ở ngoài gare Hanoi lúc nào cũng có gỗ về bán.

Bản hiệu xin khai một vài thứ và bán chiếu khách trong ít lâu như lim một thước giá:

Rui lợp ngôi 0a.027x0.027 Giá 0p56
Lattis 0m027x0.010 Giá 0p30.

Bản hiệu xin mách dùm các quý khách cần sự gì về việc làm nhà, và hiện đang cần các thợ mộc và thợ nề để đến mừng 10 tháng riêng Annam thì bản hiệu mở cửa hàng.

Kính cáo: Nguyễn-văn-Chúc En-repreneur à Hano

PARFUMERIE KARDINOT PARIS

NƯỚC HOA «La Reine des Parfums» tức là «Bà chúa nước hoa» thơm rất lịch-sự, mỗi lần súc thơm được một tuần lễ. Lọ nhỏ: 1p50 Lọ nhỏ: 0p85

THUỐC ĐIỀU RỊ rất hợp thời, không có gàu, chải một lượt được cả ngày không vỡ, thuốc rất thơm, giá lại rất hạ, chưa từng có thứ thuốc tốt như thế mà lại rẻ như thế bao giờ.

Fixateur Parisien Fix Brillanbel Brillantine Dollar

Lọ nhỏ 0p58 Lọ nhỏ 0p50 Lọ nhỏ 0p45 Lọ nhỏ 0p22

Thứ thường 0p25 Thứ Lux 0p30 Bán ở các hàng tạp-hóa to ở Hanoi. — Ở tỉnh xa, ai muốn mua buôn mua lẻ xin viết hỏi hiệu VẠN-HOA 46-48 Rue Tirant HANOI.

TỪ CAO ĐẾN THẤP.

Ông Lê-văn-Phúc.

Ông Lê-văn-Phúc vừa được thưởng Bắc đẩu bội tinh. Lễ tất nhiên là ông lấy làm vinh dự.

Ở bên Pháp có công với nhà nước mới được thưởng cái huy chương ấy.

Vậy ra ông Lê-văn-Phúc có công với nhà nước.

Công cái gì? Nhiều lắm.

Một là ông là nhà buôn, buôn lấy lợi cho nhà nước.

Hai là ông chủ máy in. Ông mua máy in bên Tây, thế là ông có công với nước Pháp. Ông lấy in giấy má cho nhà nước, thế là ông có công với nhà nước. Tuy ông in cho nhà nước, ông cũng tính tiền in như một nhà buôn, nhưng đó lại là một truyền khác.

Ba là ông là dân biểu. Ông ở nghị viện, làm danh giá cho nhà ông... mà có công với nhà ông là có công với nhà nước.

được nghe ông tố tài hùng biện bao giờ. Cái đó cũng không phải tại ông, chỉ tại ông hay đau mắt.

Thư thế, cái bệnh đau mắt ấy lạ lắm, cứ mỗi năm nó lại giở lại một lần, mà lúc nó phát, chẳng may lại là mấy hôm Nghị-viên đại hội đồng thưởng niên.

Những người chưa nghe ông đến thuyết bao giờ vào phục tài hùng biện của ông, nhưng bắt là phục ông một lòng vì nước vì dân.

Mà ông lúc nào cũng vì dân thật, xưa kia, ông làm Nghị-viên, vì dân

diễn thuyết, bây giờ ông mở hiệu bán thuốc, ông vì dân chế thuốc bác.

Ấy thế là lúc nào ông cũng thuốc dân cả.

Gà ba chân

Tạp chí khoa học kỳ vừa rồi có đăng rằng một nhà nuôi gà vịt ở Vaucluse (Pháp) có một con gà sống có ba chân, chân thứ ba mọc chòi ở đùi bên trái ra. Nuôi nó đã được sáu tháng, cần được hai cân.

Ngờ sự gì lạ, gà ba chân thì ở nước Nam ta thiếu gì mà phải đem truyện ở

bên Pháp ra mà nói. Không tin, đến phố Sinh-Tử hỏi ông Lê-công-Đắc.

Đứng trước, đứng sau

Trong chợ phiên, giờ diễn kịch, những người đứng lặn trong cùng buồng thấy một vài ông nghiêm nhiên để mũ đứng trước mặt, vội kêu:

— Bỏ mũ ra!

— Ngồi xuống cho người ta xem với chứ!

Không công hiệu - bọn họ vẫn nghiêm nhiên chẳng nhúc nhích.

Không biết làm thế nào, một vài người ở sau bắt đầu đi phải chạy lên bâng tẽn, nhưng có lẽ quên, nên các ông vẫn đứng, vẫn để mũ; rồi các ông quay lại bảo mấy người vẫn đứng chỗ cũ:

— Thế mà, các ông cũng không nên nói làm gì!

Người đàn bà không có

Người đàn bà an nam mà thực như sau này, thì quyết là không có:

- 1- Không cùng lễ ông Thổ-công.
- 2- Nghe thấy đằng sau, dấy tóc đánh võ chén mà không quay lại.
- 3- Chén vỡ rồi mà không mắng chửi dấy tóc.

Người đàn bà như thế, tự nhiên là không có vì nếu có đã không ra đàn bà an nam.

TỪ LY

Ông Ng-hữu-Cự bán thuốc Bắc

Ông Ng-Hữu-Cự ngày xưa là một người có tiếng.

Ông có tiếng vì ông thông minh, học rộng tài cao. Nghĩa là nhiều người, mà phần đông là những người hay nhờ vả ông, bảo rằng ông thông minh, học rộng và tài cao. Thục ra thì ông là một giàu - mà cũng vì ông nhà giàu nên người ta bảo ông thông minh.

Không biết vì ông thông minh hay vì ông giàu có mà ông leo lên ngôi ghế Nghị-trưởng ở Nghị-viên dân biểu trong sáu năm. Người ghét ông thì bảo là tại ông giàu có, những người châu tay ông lại bảo là vì ông học rộng tài cao.

Dù thế nào, lúc ông làm Nghị-trưởng thiên hạ phục cái tài bụng bệu của ông lắm. Chỉ phiên một nỗi họ không

Quan Huân - 700 là... học trò - Thua thầy con nhả ra rồi! à đăm quan!!

MUỐN CÓ ẢNH CHỤP LỜI
MỸ THUẬT
NÊN LẠI
HƯƠNG - KÝ

Phòng thơm rửa mặt hiệu

MONDIA

CÓ BÁN TẠI

GIỮ-THUẬN-LONG
38 BOULEVARD CARREAU
NAM-ĐỊNH-A-RAZ
MOMAMED. 25 PHỐ
KIẾM MÃI PHỐ

ĐAILY ĐỘC QUYỀN
LUNE-FAT
23 MĂNG BẠC
MAMOI

là thứ xà phòng tốt, giá rẻ, không hơan, dầu gì cũng thơm, dùng vì hướng, in thơm, nhiều bọt dùng đến hết không nạt như mọi thứ xà phòng khác.

Ai muốn chữa quái bệnh và trả tiền thuốc lúc bệnh đã bớt?

Người nào mắc bệnh nguy hiểm dù chữa mọi nơi không hết nên đến nhà thanh niên khoa học Béo A, số 9 Phố nhà Thơ (rue Lamblot) Hanoi sẽ được chữa chắc, chóng khỏi và nếu đã tốn tiền mọi nơi mà bệnh chẳng bớt sẽ được trả tiền thuốc lúc bệnh đã giảm.

Chuyên trị lao, xuyễn phũ, khí huyết trắng nhạc tế liệt đau xương và các bệnh kỳ quái. Ở xa hỏi thuốc nên gửi phong bì tem trả lời lấy thuốc nên gửi mandat 1000 làm tiền cước gửi thuốc. Chỉ cứu các bệnh nguy nan miễn tiếp các bệnh thường. Thư và mandat nên gửi đến người quản lý:

M. Nguyễn-tiến Đức 9 Rue Lamblot Hanoi giờ tiếp khách từ 2 giờ đến 5 giờ. Ngoài giờ đó chủ nhân mắc đi thăm bệnh

VUI CƯỜI.

cho hai cô con gái rồi thì bà ấy ở đâu? Ở với người con rể ở Hanoi hay ở với người con rể ở Nam-dinh?

— Ấy thế, bà ấy mới khó nghĩ chút. Một rề thì muốn được bà ấy ở Hà, còn một rề thì lại muốn bà ấy ở Nam.

— Thế thì có gì là khó nghĩ, ở đâu tiện thì ở chứ!

— Khốn nhưng không ở đâu liên cả. Ông rề Nam thì muốn bà ấy ở Hanoi, mà ông rề Hanoi thì lại muốn cho bà ấy ở Nam-dinh. Thế mới khó nghĩ chứ!

Fam-Kunh

Ghép kiề:

Mình bị mụn ở tay, một hôm vợ ngồi gần, cô nhìn tay xem. rồi lén cái kim bấm cái đầu khâu cho. Xuất khẩu mình đọc: « Rừ kim sẵn giắt mái đầu... chọc đã tay hử... chọc ôi đầu! bu mày!

Tuy câu thứ hai thừa chữ, thất luật, nhưng kêu nhanh quá thànhi vẫn đủ âm. Lạng

Nói giỡn có sách

Trước đây ở mỏ Tĩnh-Tác (Cao-bằng) thường hay thiếu phụ làm vì nước độc. Các cái thìa ngấn (ladders) hay về mạn giới mỏ phụ mà họ kể ra lú đến mành cũng mắc.

Đi xe về xe, một đồng bạc chín con vít quay, một xu thuốc phiện hút cả ngày lẫn đêm, hút thuốc lá, uống nước chè.

Thì ra nghĩa đen nó là: dầy xe đi lại, dầy xe về (xe wagon nhỏ), một đồng bạc một con vít quay chín, một xu thuốc phiện hút, ngày đêm như nhau, trong mỏ lúc nào cũng có đèn điện, hút thuốc cao bằng lá mà uống nước thì tranh nhau ở vũng mạch. Lạng

Đường nào?

Anh mù: Thưa ông, đây là ngã ba có phải không?

Người đi qua: Phải! ông đi đâu?

Anh mù: Tôi lên chợ! Đi đường nào, ông nhỉ?

Người đi qua: Đây! Đi con đường ở xa có con trâu đi lại ấy!

Lạng

Tự vựng hoạt ké

Ấu-phục: Một thứ quần áo mà trong một trăm người Annam mặc trong mùa hè thì chỉ còn có 50 người mặc trong mùa rét.

Lý: M): thì hễ cần phải đóng nút Heratiticos. Có nhiều hiệu: Từ Sơn, lọ thể-thao dựng ở-mai, — Công-Tiểu, lọ khoa học dựng mầm rươi, — Công-Đức, gạo-dức dựng chữ la-tinh, — Khắc, lọ, lọ văn dựng... rươi.

Kao-Kunh

Chó nghĩ

— Này, bảy giờ bà Cả đã gả chồng

Mấy lời phân trần

Có nhiều người hoặc bắt chước chuyện cũ hoặc dựa theo chuyện cũ hay chuyện nước ngoài mà làm bài vui cười. Trừ một vài chuyện đã phổ thông ai cũng biết: còn thì không tài nào mà kiếm xoát cho khắp được. Vì lẽ ấy nên những bài nào hợp phong tục Annam mà có vẻ tân kỳ, đặc biệt, thì bản báo cũng cho là trọng cách.

Phong-Hóa

Danh sách các người dự thi

O. O. L. N. T. Kiên-an; 1 tranh. 5 bài - L. B. Văn-hồ Hanoi: 4 bài - N. K. C. An-lai: 4 bài - Thiệu niên Huế: 6 bài - T. V. K. Sơn-tây: 3 bài - P. H. Z. Nam-dinh: 3 bài - T. K. X. Hadông: 4 bài P. V. S. Rousseau Hanoi: 1 bài - T. V. H. Bạch-mai: 1 tranh.

T. V. T. Phu-ly: 2 bài - Đ. V. M. Hatinh: 2 tranh - N. V. Đ. Bac-ninh 2 tranh - T. V. H. Bạch mai: 4 tranh -- Đ. O. Đ. Chanceaulme Hanoi: 7 bài -- V. Đ. Đ. Chanceaulme Hanoi: 1 bài, 1 tranh - Đ. Menhi Nomdinh: 5 bài - L. M. Phu-ly: 3 bài - P. V. Đ. Medicaments Hanoi: 4 bài - Avicat Thanhhoa: 1 tranh.

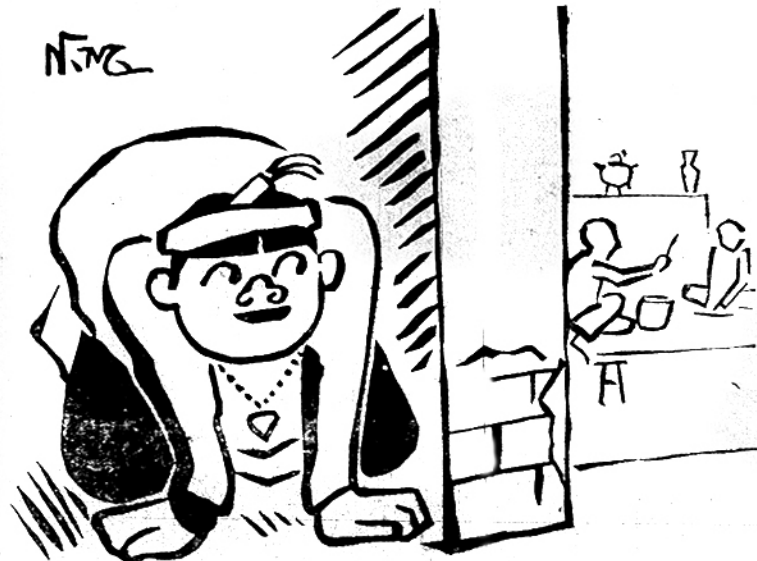
Của Đ. M. H. Nam-dinh

Nhờ con trẻ

Mẹ hằng Ba trước khi đi chợ, cho nó hai cái bánh, một cái to và một cái bé, và dặn rằng: « cho con và em bé hai cái bánh đây, lúc ăn, con nhớ cho em trọn trước nhé».

Bà vắng lời.

Tranh dự thi — số 23

Sự tử rình

Lúc mẹ Ba về lại thấy Ba ăn cái to, mà cái bé lại để phần em.

— « Sao tao đã bảo đưa cho em trọn trước cơ mà! »

— « Thừa mẹ, em có trọn đấy chứ. »

— « Thế mấy bảo em thế nào? »

— « Con bảo rằng: một là ăn cái bánh bé ấy, hai là không ăn gì, em muốn trọn đằng nào thì trọn. »

II

— Ông đi thầy con vô ích, thầy con không về đâu.

— Tại sao thầy em lại không về?

— Thầy con vẫn ở nhà chứ có đi đâu, đâu mà về.

Giải thưởng 10p00

Ai đối được hai vế câu đối này, xin gửi về tòa báo trước ngày 31 tháng 3 tây bản báo sẽ lục tục đăng các câu đối lên báo, câu nào hay nhất sẽ được giải thưởng 10p — Giải thưởng tuy chẳng là bao, song gọi là mua vui cùng độc giả và các văn nhân.

1. Cui con bé nhơn nhà ta, to nhơn gần bằng bà Bé Tý. (1)

2. Thằng bé con năm ghế bõ (2) ngã bõ mẹ.

PHONG-HÓA

- 1. Một nhà vật Hà-thành.
- 2. Một thứ vừa là giường vừa là ghế, căng vải bố, trong Nam-kỳ đang nhều.

Có một bạn đọc báo nghĩ được hai vế câu đối lạ gửi đến nhờ đăng lên báo để các bạn xa gần đối hộ.

1. Ông HY-TỔNG muốn chui vào bị « bị » cụ Bằng khóc: hi! hi!!! tổng ra.

2. Phong-hóa mừng XUÂN, HẠ BÁT, đã THU được nhiều tiền vì ĐÔNG người đọc.

Câu đối dự thi

Của Đ. X. Tiên.

1 - Ông cụ trẻ già nhất đám, bợm già gặp mấy đứa trẻ ranh.

2-Người nước Nam cầm lái tàu, chạy sang Tây.

Của P. H. Q. Namdinh.

1-Chiếc tù sắt dựng giầy bạc, khứa bằng đồng

2 -Đồng bạc trắng sui lòng vau cũng hóa đen.

Dự thi câu đối

O. O. B. Châu: 1 câu - Q. Trác Lao-kay: 2 câu. D. C. Đường: 2 câu - Gymkhana: 2 câu. N. V. Đ. 2 câu. Đ. H. K.: 2 câu - Đ. T. N.: 2 câu - Đ. T. A.: 3 câu - T. T. Hoan: 2 câu - Đ. Menhi: 2 câu - N. V. Ban: 4 câu - P. V. Bao: 4 câu - H. K. Bang: 3 câu - Đ. B. Luc: 5 câu - Đ. X. Tiên: 3 câu - Avicap: 1 câu - P. H. Q. Nam-dinh: 17 câu.

Phòng khám bệnh

của Bác-sỹ Nguyễn-văn-Luyện

Nº 8 Rue de la Citadelle — Hanoi

Téléphone 304

Có chữa bệnh bằng điện — Có phòng thứ vi-tràng. Chuyên-chữa bệnh đàn bà, trẻ con. Nhà ở phố đường Thành (hay của nhà Da sau phố xe Đều) gần trường Cửa Đổng Hanoi.

Các thứ hàng tạp hóa bán tại hiệu Vĩnh-Thịnh 154 hàng Bông đã từng được Quý khách ờng nhận là tốt và giẻ. Nhân dịp Tết lại có bán thêm cả các thứ rượu mùi, nước hoa, phấn Cotty, kem Tokalon.

Tại hiệu Vĩnh Thịnh

Lại còn cả các thứ áo dùng về mùa rét, nhất là khăn quàng đàn ông.

Chuyện Phong Hóa

CÁNH BUỒM TRẮNG

của TỬ-LY

Thúy-Lan tựa đầu vào vai Vân-Hưng và nói :

— Này anh! Có cánh bướm trắng ngoài xa.

Bóng trắng râm chiếu qua lá thông, rải trên tấm áo hồng của Thúy-Lan những đóa hoa trắng. Ven bãi cát vàng những làn sóng bạc từ từ lại, theo nhau đuổi nhau như trộm ngỗn con rắn cuộn khúc, lúc mau lúc chậm. Ngoài xa là biển thăm, mênh mông một màu sẫm thăm thẳm với vác chân gời mây phũ.

Vân-Hưng nhìn ra xa, chỉ thấy lấp loáng bóng trắng trên mặt nước, cúi đầu xuống nhìn Thúy-Lan :

— Không, không có cánh bướm nào cả. Nhưng có hay không, cũng không can hệ gì đến đời ta. Cả một vũ trụ bao la, sao cho bằng chút hơi yêu giàu! Ta thương nhau, mến nhau là đủ rồi, cảnh vật đối với ta vô ích hay hữu tình cũng thế mà thôi!

Càng nói Vân-Hưng như khúc âm nhạc réo rắt khéo buồng ứng với tấm lòng nên thơ của Thúy-Lan lúc ấy. Giời bóng trắng, trông nàng đẹp lên bội phần mà hai con mắt như vì cảm động rớt lấm phần trong.

— Vàng anh à... Em cứ muốn như thế này mãi, cõi đời chúng ta lúc nào cũng như bây giờ...

— Muốn thì được, có khó gì, chúng ta yêu nhau, rồi đến lúc đầu bạc, ta lại đến đây, cùng ngồi giời rặng thông, trông ra ngoài bể... để đời đời hội ngộ trở lại buổi hôm nay...

Một chiếc lá rụng rơi qua mặt Vân-Hưng. Vân-Hưng lấy chân dậm lên chiếc lá, mỉm cười với Thúy-Lan.

— Em Thúy à, hết đời hôm đó, hết kia đã hóa ra rương dâu, mà chỗ gốc thông ta đứng không hóa ra một nơi lang mạc trù phú...

Thúy-Lan vỗ tay cười. Tiếng cười ròn rã như ngọc bích cảnh vật mênh mông kia có ngay tiêu diệt.

— Càng bây giờ à. Chúng ta sẽ vào nương bãi dâu, làm nhà trong xóm ở, phải biết, nhà em bây giờ đẹp lắm.

— Anh tưởng làm nhà ngay bây giờ thì hay hơn.

— Với gì anh! Chúng ta còn cả một đời trước mắt... lâu lắm anh à. Này anh bao giờ cái rui kia lờ nhè?

Vân-Hưng nhìn mấy hòn đá tìm chênh vênh trên mặt biển, vì sóng đánh nên chỗ lồi chỗ lõm, cười rằng :

— Cũng chán nây lúc.

— Chỗ ấy, đứng nhìn ra chung quanh đẹp lắm anh à. Ngày sau, ta làm nhà ở đây nghĩ suốt, nhớ anh!

— Còn trong nhà chán.

— Em thích ở chỗ ấy lắm. Anh cứ bằng lòng đi!

— Hm bằng lòng là anh bằng lòng rồi. Nhưng...

— Nhưng sao? Không lâu đâu, anh! Núi kia rồi có ngày lở, bể kia rồi có ngày biến thành ruộng hoang, riêng... hi

vùng trắng với lòng đời ta...

Thúy-Lan nhìn Vân-Hưng, Vân-Hưng nhìn Thúy-Lan, hai người đều yên lặng.

Lúc bấy giờ bóng trắng trong tòa khắp mặt biển, dưới khoảng trời rộng, mênh mông một dải nước sẫm lấm lấm hoa bạc, phía ra hết tầm con mắt chỉ thấy mờ khơi.

Tiếng réo trong rặng thông với tiếng sóng bề vắn âm âm như tiếng thở của trời đất, duy Vân-Hưng với Thúy-Lan không nghe thấy, mãi yêu nhau, sống cùng nhau trong một thế giới lặng lẽ và đầy những gió, trắng, hoa, mộng.

Năm năm đã trải qua, đem lại cho Vân-Hưng biết bao là cảm giác. Trên

một người quen, đã lâu không gặp, mà hầu như đã quên. Chẳng đã định viết thư từ chối vì công việc chàng bỏ bước, song trời nóng, người mệt, đến lúc đáp thư, chàng tại nhận nhờ.

Hai hôm sau, đáp tàu vào Thanh Đảo Lê đem ở-tờ ra đón Gặp nhau, tay bắt mặt mừng, câu chuyện hàn huyên của hai người bạn cũ xa nhau có đến mười năm không rứt. Đào Lê với Vân Hưng cùng học với nhau một trường, đến lúc tốt nghiệp ra, mỗi người theo một lối. Nói chuyện, Vân Hưng mới hay rằng bạn bỏ việc nhà nước, về làm thầu khoán. Ba năm trước cưới vợ, nay đã được đưa con gái lên hai, hai vợ chồng làm ăn thịnh vượng, nghỉ mát ở

con đường đời, vẫn lủi thủi một thân, chỉ chưa đạt mà lòng hằng hải khi còn trẻ dần dần lạnh nhạt. Mỗi ngày đến lại làm cho chàng tình ngộ những mộng tưởng hoa niên. Lòng yêu đời của chàng như đã khô khan vì cuộc sinh nhai, nay đóng mai đoài, chàng cũng không thể nghĩ đến người yêu được nữa. Mỗi đêm, một chiếc lá rụng, một hòn đá rơi cũng đủ kêu gọi trong lòng chàng những cảnh tượng êm đềm lúc ân-ái với Thúy-Lan, bình ảnh người yêu lúc nào cũng phảng phất bên mình. Ngày qua tháng lại, cái hình ảnh ấy cũng theo thời gian mà nhạt dần trong trí nhớ, thăng hoặc một đôi khi, chàng có tưởng tượng lại thừa trước, cũng chỉ thấy mơ màng như một giấc mộng, cái tình yêu thương Thúy-Lan không làm cho lòng chàng hồi hộp như xưa.

Một hôm, về tiết tháng sáu, trời nóng và âm chàng đương nghỉ làm việc, bỗng tiếp được thư của Đào-Lê, một người bạn cũ, ở Sầm-sơn, khẩn khoản mời ra nghỉ mát. Sầm-sơn! Hai tiếng ấy gọi trong lòng chàng những quang đời đã qua, rất nên thơ. Lúc ấy, chàng nhớ lại Thúy-Lan, nhưng cũng như nhớ tên

Sầm-sơn đã hơn một tháng.

Câu chuyện chưa hết, xe đã đỗ trước nhà Đào Lê.

Hai người vừa vào đến cửa, trong gian trong bỗng nghe tiếng gầy.

Cánh cửa buồng vừa mở, Vân Hưng giật mình muốn kêu lên, nhưng nghẹn ngào không ra tiếng; chàng vừa nhận được mặt Thúy-Lan.

— Kính chào bác.

Tiếng nói thân thiện lắm chàng cũng trấn định lại được tinh thần, bình tĩnh đáp lễ lại. Nhưng về bình tĩnh ấy cái là bề ngoài để che mắt Đào-Lê, chứ trong lòng chàng rối bời bởi những bình ảnh xưa. Chàng vẫn tươi cười nói chuyện, song chàng lúc đó cũng như cái máy nói những câu phủ phàng, còn tâm trí chàng ở ngoài đầu đầu, đương tìm tòi đề cuộc đời kỳ vãng... Chàng thấp thỏm chỉ sợ Thúy-Lan nhận ra được mặt chàng; đối với bạn, chàng hơi có chút thẹn, nhưng có một điều chàng nghĩ đến ngày là về. Về Hanoi cho khỏi đến nỗi thương, buồn mà gia đình của bạn cũng không đợi vì chàng mà không được yên ấm... Chiều hôm ấy, hai vợ chồng Đào Lê và Vân Hưng ra ngoài bãi hứng mát.

Gió chiều reo trong rặng thông. Ven bãi cát vàng, những làn sóng bạc từ từ lại, như trộm ngỗn con rắn trắng theo nhau, đuổi nhau lúc mau lúc chậm, ngoài xa là biển thăm mênh mông.

Vân-Hưng đi bên cạnh hai vợ chồng Đào-Lê trong lòng bứt rứt. Mỗi một bước lại gọi trong trí nhớ chàng những cảnh tượng xưa : chỗ này là chỗ Thúy-Lan đuổi bắt dạ trắng, chỗ kia là chỗ nàng rửa chân. Chàng bấy giờ như trông rõ thấy làn sóng rờn trên chân chàng, để lại một ít bọt trắng, rồi từ từ giới lại. Chàng cố hết sức để không nghĩ đến việc xưa cũng không được. Bỗng một chiếc lá thông rơi trước mắt, gọi trong tâm trí chàng cái cảnh xưa kia đã cùng Thúy-Lan bàn đến sự thay đổi của bề rộng trời cao. Chàng nhìn ra xa thấy bóng trắng chiếu đã lấp loáng trên mặt nước, cuối rặng thông, mấy hòn núi tìm chênh vênh trên mặt biển như sắp đổ xuống - chàng lại nghĩ đến tiếng cười của Thúy-Lan thuở trước. Hào cảnh vẫn y nguyên, có thay đổi chút nào đâu, tiếng âm âm, chàng nghe như tiếng của vũ trụ cười chàng, cười người đời tưởng cái số phận nhỏ nhen của mình tưởng chừng hơn bề rộng trời cao.

Cái cảnh tượng năm năm về trước như bức tranh hoạt động treo trước mắt chàng, chàng lấy làm lạ rằng Thúy-Lan cũng ở trong cái hoàn cảnh ấy mà lại không nhớ lại buổi nào. Lúc ấy, chỉ chàng sống suốt đời, nhưng chàng không thấy lòng bồi hồi thần thức như đã mất một vật gì đáng tiếc.

Chàng nghĩ đến số phận hèn mọn của người ta, cái làm yêu nồng nàn chẳng qua là một đóa hoa nở rồi tàn, bay là một chiếc lá, nảy ra, to lên, sanh lốt rồi đến mùa thu, héo mà rụng, mà cỏ nội cây rừng có thiếu gì lá.

Chàng đương nghĩ vợ vẫn, chợt nghe Thúy-Lan nói với chồng :

— Này anh, ngoài xa có cánh bướm trắng.

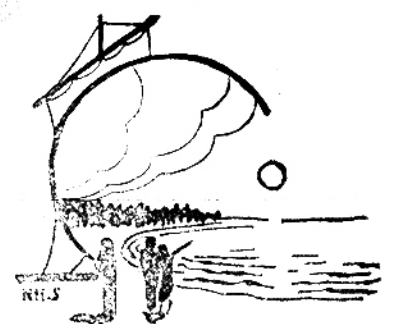
Đào Lê từ lúc ra bãi không nghe bạn nói gì, trông biển rộng, chỉ thấy lấp loáng bóng trắng trên mặt nước, đáp :

— Có gì đâu. Bác có trông thấy cánh bướm nào không, bác Hưng?

Vân-Hưng nhìn bạn, thấy Thúy-Lan tựa đầu vào vai Đào Lê, mỉm cười như kẻ tình giặc thương cho người con mê nói :

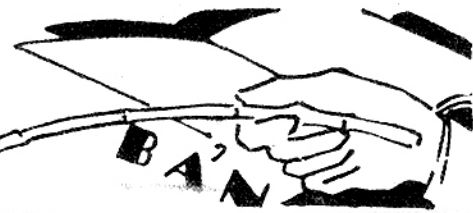
— Không, không có cánh bướm nào cả.

TỬ-LY

HUẾ DÂN
NHÀ TRỒNG RỪNG
KẾ HẠNG ĐA GIÁP HANG BÔNG
TRUYỀN MÓN
TRỒNG RỪNG, CHUA RỪNG
BUỒM VỚI VƯỜN
CƠ BÀNG CHUỐI THỊ KHẠP
MÉ, LẠI LÒM VIỆC NẤY CẦN
TÊN...
HUẾ DÂN

THỂ GIỚI CŨ MỤC TÀI GIẤY

ĐÔNG TÂY gặp nhau (tiếp theo)

(1) Cái cơ khiến anh Tôn lại bỏ Hán-tự để theo Pháp tự chỉ là một cái cơ rất tầm thường, rất không có ý nghĩa đối với nhà giáo-dục ở phương Đông. Thế mà cái cơ ấy đã làm mất sự hòa hợp của thầy trò chúng tôi, đã làm rung-động bộ máy phục tống, lo-giờ nên tảng của cho giáo... Mà có gì đâu, chỉ vì những sự hành phạt thông thường mà anh Tôn cho là làm mất phẩm giá của con người.

Ngược hôm trước, thầy đồ tôi mất trộm cái điều ống. Cái điều bằng gỗ trặc thầy mới mua được và thầy yêu quý lắm. Xuất ngày, bất cứ lúc nào, hễ rồi là thầy lại lấy lá chuối khô ngồi đánh đi đánh lại cho bóng như ánh, có thể soi gương được Trờ nào mà vô phúc tay ướt mồ vào làm mờ mất nước bóng thì it ra cũng bị một cái cốp nên thâu...

Thế mà kẻ trộm nó cắp mất, những phòng có đáng tức giận không! Thầy cũng đã có vào trình quan huyện, những mong cho châu về Hợp-Phố thì cố nhiên là một sự không thể có được.

Một sự cố nhiên nữa, là cơn tức giận kia nó không thể chỉ nấu ăn ở trong lòng thầy được, tuy thầy theo đạo trung dung, khoan hòa của đức thánh Khổng. Thế nào nó cũng phải phát hiện, biểu lộ ra ngoài những câu rủa mắng, bằng những cách hình phạt.

Bây học trò, ở trước mặt thầy, lìm ra bộ chỉ buồn, cũng là vì thầy chạy ngược chạy xuôi đi tìm kiếm, xem kẻ trộm nó có còn giấu diếm ở quanh quẩn số nào chăng. Nhưng khi ra sau nhà, thì các anh khúc khích cười với

1) Xem a Phỏng Họa số trước.

nhau, lấy làm thích chí lắm. Vì sự mất trộm ấy, nên hôm nay, thầy gắt gỏng, khó tính quá. Hơi một tí, bất cứ đối với trò nhỏ hay trò lớn, thầy cũng dùng những câu mắng «giống như chó! ngu như lợn!...»

Không may nhất là trò Tý, lại nhằm vào lúc khó khăn nguy hiểm ấy mà không thuộc bài. Thầy đập giường, ném bút, quăng ghế, kêu trời, kêu đất, la hét đến cả xóm nghe thấy tiếng. Rồi nghiêm khắc như một viên thâm phán tuyên án, thầy kết vào hai hình phạt sau này, được tùy ý muốn chọn thứ nào thì chọn: một là hai mươi roi (ngày thường chỉ có ba đến năm roi), hai là phải chui luồn qua một trò khác đứng giăng cáo ra.

Đứng trước những hình phạt ghê gớm ấy, anh Tý khóc lóc xin tha. Song những câu kêu van của anh chỉ tỏ làm thầy càng thêm tức giận, hét to lên như tiếng sấm:

— Chúng mày vật cõ nó xuống cho to

Anh em giạ ran, rồi bắt anh Tý nằm xuống. Song anh Tý xưa nay chăm chỉ

không mấy khi được làm quen với cõ, roi mây nên rất dòn lằm. Anh vừa thấy thầy giơ cây roi lên, vội lấy van xin chịu hình phạt chui luồn. Thầy ngừng tay cho phép đứng dậy và bắt một trò ra đứng giăng cõ. Nhưng anh Tý vừa khóc vừa ngắm nghĩ đến sự hình phạt để bên kia thì anh lại lấy làm nhọc nhằn, và lại xin chịu đòn vậy (anh Tý thực còn thua Hán-tin). Cứ thế mãi, anh Tý hết chọn cách hình phạt này lại chọn cách hình phạt kia, một đàng thì đau đớn cho sắc thịt, một đàng thì xúc phạm tới phẩm giá. Về sau cùng, anh quyết chịu đòn vậy.

Trong lúc ấy thì có anh Tôn đến chơi. Anh thường ra truyện trò với thầy đồ Anh có tính tò mò lắm, bết khảo cứu về việc nọ lại khảo cứu về việc kia. Nhất là những câu truyện lý thú trong làng như thì anh lại bay chép lăm, luôn luôn húy hoáy cái bút chì trên quyền sọ. Chúng tôi hỏi thì anh nói là tìm văn-kiện để viết tiểu thuyết tây. Chúng tôi lấy làm ghê sợ kính phục lắm.

Hôm ấy xảy ra câu truyện hình phạt, anh chỉ đứng mỉm cười. Rồi khi anh Tý đã bị hai mươi roi đòn ra sau nhà

khóc lóc, kể lể, phàn nàn với anh, anh cũng không đổi nét mặt, tươi cười mà nói rằng:

«— Vậy ra anh tưởng học chữ tây thì không bị những hình phạt để hạ ấy chăng? Ở bên Hán học có roi mây, có mặt mo, còng là chui luồn thì ở bên Pháp học có thước kẻ, có gai mít, có đầu lửa. Đây là tôi nói Pháp-học ở các trường sơ-dãng bên nước ta đó thôi. Cái gì dù hay đến đâu mà sang tới bên ta thì rồi cũng phải hàng chục năm mới ra ngoài được cái khuôn khổ cũ của cổ nhân ta. Cái văn hóa thái-tây quan hệ nhất ở chỗ tư duy cá nhân, nhưng ta cũng chưa hiểu thấu tới cái tinh-thần của sự tự-do ấy đâu! Ta chỉ biết học chữ để thi, đó là chữ Pháp hay chữ Hán. Mà những cách cổ nhân đã dùng để nhồi học vào óc ta thì ta vẫn theo tình lý từng tí. Giáo dục đối với phần đông trong bọn ta, bất cứ bên Hán học hay bên Pháp-học, chỉ có một nghĩa: hình phạt.»

Anh nói thì ra người bết bản nhọc lăm, nhưng chẳng bao lâu, vì không chịu đeo cõ, đặt mồi đi quanh một vòng đình quan huyện, rồi anh phải bỏ Hán học quay về Pháp học một lần cuối cùng.

Hai năm trời, anh theo học ở huyện có rất nhiều anh-đồng nguy hiểm tới trường học thầy đồ chúng tôi. Nhưng từ trường mới mở, lăm mần cũ, anh đã nhiều phen làm mất trật-tự của nhà trường và mấy năm sau làm anh em bạn học chúng tôi tâu nát mỗi người một roi, đi theo học chữ Pháp ở các trường sơ đẳng.

(Còn nữa)

NHỊ LINH

NÊN HÚT THUỐC THƠM

ANG LÊ

hiệu

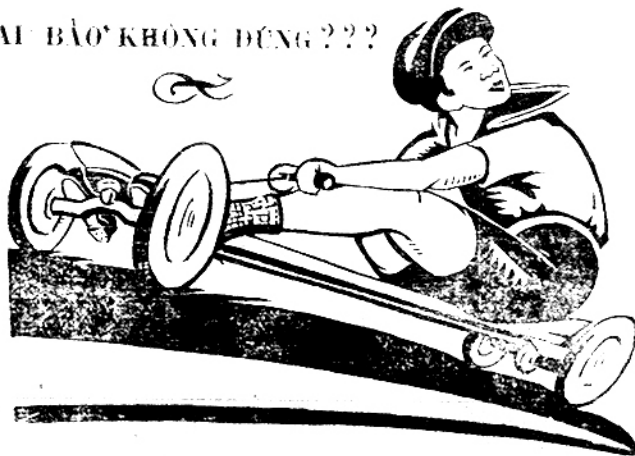
ROSETTE

\$ 0,13

COMPAGNIE COLONIE TABACS

AI BẢO KHÔNG ĐUNG???

« AUTO FORT » là một thứ đồ chơi rất thích hợp cho trẻ con, vì nó làm cho:

- Bắp thịt nở nang
  - Tinh thần sảng khoái
  - Gân cốt cứng cáp
  - Tiền hóa dễ dàng
- Chơi « AUTO FORT » không có gì là nguy hiểm người sẽ được khoẻ mạnh, nhanh nhẹn, lại thêm nên can đảm.

AI cho những điều kể trên là không đúng, xin mời lại thí nghiệm tại:

Hiệu Phúc Long

43 - Phố Hàng Đậu Hanoi - giấy nói: số 251

Bán buôn và Bán lẻ

MỸ THUẬT

THEO AI...

Nguyễn Phan - Chánh

Ông Nguyễn-phan-Chánh tốt nghiệp ở trường Cao-Đẳng Mỹ-thuật ra năm đầu; trong bốn họa-sĩ cùng học một trường, ông là một người trong những người xuất sắc nhất; danh tiếng ông cũng như danh tiếng ông Nam-Sơ và ông Lê-Phổ, đã lan rộng sang tận bên Pháp.

Từ ngày ở trường ra, ông đã tìm ra được một lối vẽ riêng có đặc sắc. Ông không dùng nét theo như lối tranh Tàu, hay có dùng cũng dùng thật ít, mà có căn lắm mới dùng đến. Ông cũng không dùng bóng để làm nổi bức tranh theo như lối Tây. Ông tránh những màu sắc sặc sỡ; tranh ông toàn một màu dịu dịu, màu nó rất hợp với màu kia, đậm nhạt ăn nhau làm cho ta trông rất đẹp mắt; rất vui mắt, ông chỉ dùng màu khác nhau, đặt màu nó bên cạnh màu kia mà thanh ra bức tranh. Ông cũng là một lối riêng, mà chỉ riêng ông Chánh dùng mới có thể đẹp được, vào tay người khác thì sẽ thành ra cứng đờ, khô khan ngay.

Đây là nói về lối vẽ riêng của ông, còn những cảnh vẽ trong tranh, ông chọn rất khéo. Ông không cần tìm đâu xa xôi, những cảnh thường bày ra trước mắt ông, những cảnh sinh hoạt hàng ngày của dân An-nam; bữa ăn cơm, người con gái rửa rau, lên đồng phụ tiên, trẻ con đánh luyên, có lẽ những bức tranh của ông cả.

Những cảnh thường ấy, khi ông đem đến lên tờ tranh có một cái vẽ lạ lùng lắm, có một cái thì vẽ riêng. Tranh của ông vừa ngây thơ vừa dĩnh ngộ, trông « hay hay » nhưng không có thể « là rõ cái » hay « ấy ra làm sao ».

Ông Chánh học vẽ theo phương pháp Tây, vẽ một cách dân-dị, đơn sơ như lối Tàu, nhưng tranh của ông vẫn có vẻ « an-nam ». Ông thật là một nhà danh họa An-nam, vẽ những cảnh An-nam, trông có vẻ An-nam.

Không kể về đường danh tiếng và

Mách dùm

- Bác đi đâu mà vội thế?
- Tôi đi mời cụ lang Nguyễn-ngọc-Côn ở 26 phố nhà Hỏa về thăm cho cháu vì có ông bác mách tôi rằng cụ Lang Côn là một nhà chuyên-trị chữa bệnh người nhớn và trẻ con rất thần hiệu.

tài gọi ta có thể gọi ông là Hokusai của nước Nam. (tuy lối vẽ của Hokusai khác lối vẽ của ông Chánh nhiều)

Vì ông có lối riêng như vậy, vì ông vẽ được những bức tranh có « vẻ an-nam » nên tranh của ông bán ở bên Pháp rất chạy - Các báo chí bên Pháp đã có nhiều lần nói về ông, ca tụng ông. Trong số báo Illustration về dịp lễ Noel có đăng mấy bức tranh của ông; thực đã vẽ vang cho nền mỹ-thuật mới phối thai của nước Nam. Ông sẽ đi được như thế, là nhờ công ở nhà trường và công cụ Tardieu; ông đã ra khỏi nhà trường mà vẫn được cụ Tardieu săn sóc, chỉ bảo, khuyến khích, tìm nơi để tiêu thụ tranh của ông vì biết ông nhà nghèo và tính nhũn nhặn.

Tức rằng bên ta chưa mấy người biết đến tên ông. Những nhà giàu nếu được xem tranh ông, nếu biết thưởng thức tranh ông, chắc cũng không nề hà gì gia bức tranh nhỏ hạ, miễn là giúp được một nhà họa sĩ có tài đáng nên giúp, có hồ tiền ra mua một bức tranh của ông Chánh treo nhà còn hơn là bỏ hàng nghìn ra mua những cái vô ích khác, mua đồ có hại ngọc đá tổn tiền mà không khuyến khích được ai.

ĐÔNG-SƠN

Ngày xuân ngồi ngắm hoa thủy tiên
Lòng thơ bỗng thấy sôi nổi lên
Bắt chước thi nhân ngồi bốp trán,
Cổ bình một bài « đứng ngoài hiên ».

Ngoài hiên đứng chờ người bạn quen,
Chờ mãi không thấy, đa ưu phiền.
Mấy bay, gió thổi, là bóng rung,
Thi nhân bất nguyền công buồn thêm.

Không thấy bạn quen, ôi! một thú,
Tha vào trong nhà đắp chăn ngủ,
Nghĩ vậy vừa toàn quay lưng vào,
Bỗng thấy một người nằm cúi hủ.

Người đó ung dung đi lại gần,
Cát giọng nhẹ « kia Dương-quán,
Ngày lễ sao không say túy lúy,
Tôi gì h n g đấy, rất cực thân ».

Chưa kịp trả lời, khách lại nơi;
Người trần ai cũng có tài tài.
« Nền ngày hạn ba cung ông Táo,
« Đề nghị lập bỏ cho ít lời ».

« Chẳng biết ông có « ung » gì không?
« Rìe » gì tôi chẳng dám « đề » ngại gian
« Một cái tên bay, ngưu từ công,
« Gọi chửi « vì thường » đáng ngại nhận

Đám ma

- Cái gì như cái xe hỏa ấy nhỉ?
- Máy lăn đường đấy
- Thế thì con gái đầu không lăn lại phải dùng máy!

« Thế giới có làm sự khốn nạn.
« Tôi đều liết vào tờ cáo trạng
« Đốt, nhờ ông Táo đem lên trời,
« Đề đức Ngọc-Hoàng coi, xét đoán ».

« Nay, đưa nóng cuồng, tra theo mồi-
« Đưa đem quốc tày, riệu lên báo.
« Pon gái đua nhau, mở lớp hội.
« Tôi đều liết vào tờng tờ cáo

« Phải chăng lời tôi nói là đúng.
« Tác có cương đi cùng một bang.
« Thôi, nói lâu rồi tôi xin về,
« Về nhà còn phải sửa cổ súng »

Khách khom lưng chào, ung dung đi
Tôi nhìn không được, bắt cười khi
Khách ngoảnh cổ lại, tron mắt, hát:
- Ô hay lúc này giống người gì!

Một lúc... ngoài cửa có xe đi
Tôi nhìn trong xe thấy bạn Mồ,
- Kia anh. Tôi nhớ anh không sai,
Ở nhà còn bán củn, gọi giỗ.
Mồ đáp: « Tôi nhất chí tôn tiên,
« Thì vì răn bực bực bạn quen.
« Ngày xuân gian ngắm phong cảnh lạ
« Lịch lãm hơn người mới đing k h n.
« Anh lên đó đi với tôi.
« Chúng ta thong thả qua đường đời,
« Đường đời hay, giờ ta sẽ biết,
« Cải cách, dạy dân cho bằng người »

Một lúc: gặp luôn hai ông khách.
Ông cố giữ lễ, tuy giã rách.
Ông môn lịch duyệt sẽ hơn người.
Bạn nào ta theo? Các bạn mách!
(Janvier 1933)
VÂN-DƯƠNG

Sách mới in rồi :

At muốn chữa khỏi bệnh mà không phải dùng thuốc.
At muốn biết phép tiên là màu nhiệm thế nào?

NÊN MUA NGAY CUỐN SÁCH

THỜI MIÊN NHẬT - BẢN

Nghiệm theo phương pháp của Đức (Alle magne)
Chuyên chữa các chứng bệnh Giit Op50. Ở xa mua thêm cước Op20. Thơ và Mandat để cho nhà xuất bản như vầy : Nhật - Nam - Thư quán Hanoi
Muốn được như tiền phải tập thời miên mới được.

Sách dạy thời miên thuật đã in ra năm cuốn từ số 1 đến số 5 V giá 2000. Ở xa mua, thêm cước Op80. Mua riêng từng cuốn cũng được. Mùa buồn, mua lẻ Thơ và mandat chỉ để cho nhà xuất bản NHẬT-NAM THƯ-QUÁN, HANOI.

MÙA RÉT ĐÁ TÔI

Phổi yếu sinh ho, sớm không điều trị, lâu thành lao xuyên, có một không hai

BỒ-PHẾ THẮNG DƯỢC

Trừ đờm, trị ho, mai lao, bết xuyên, giúp ích cho người, công thật chẳng nhỏ, có dùng mới biết!

Lọ con Op.40
Lọ lớn Op.80

ĐẠI-QUANG DƯỢC PHÒNG

47 phố Hàng Đường Hanoi — Giày nói số 805

